

Qarşılıqlı maraqlara xidmət edən xarici siyasət

İlham Əliyevin strateji inkişaf kursu ölkəmizə tarixi nailiyyətlər qazandırır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Londonda keçirilən "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvə toplantısında iştirakı, dövlət rəhbərimizin şəxsiyyətinə olan böyük diqqət ölkəmizin son illərdə xarici siyasətdə qazandığı uğurların daha bir göstəricisi oldu.

Oksfordda təşkil edilmiş zirvə toplantısı dünya üçün son dərəcə əhəmiyyətli bir tədbir idi. Zirvə toplantısında müxtəlif Avropa ölkələrindən 45 liderin, həmçinin NATO, ATƏT və Avropa Şurası nümayəndələrinin iştirakı onun miqyasını, önəmini göstərirdi.

Sammitin əsas mövzuları enerji təhlükəsizliyi, miqrasiya, demokratiyanın müdafiəsi və təmini məsələlərinə həsr olunmuşdu. Onun təşkilində əsas məqsəd isə verilən şərtlərdə də qeyd edilirdi ki, Avropa daxilində və onun sərhədləri yaxınlığında münaqişə və qeyri-sabitliyə cavab olaraq birliyi qorumaq idi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə görüş və müzakirələrə böyük maraq, zirvə toplantısı çərçivəsində bir çox nüfuzlu ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, NATO rəhbərinin cənab İlham Əliyevlə görüş keçirməsi Azərbaycan liderinin istisnasız olaraq bu qlobal tədbirin əsas şəxslərindən olduğunu nümayiş etdirdi. Londonda Prezi-

dent İlham Əliyevlə görüş keçirən liderlər sırasında Lüksemburq Böyük Hersoqluğunun Baş naziri Lyuk Friden, İsveç Prezidenti Viola Amherd, Macarıstanın Baş naziri, ölkəmizin dostu olan Viktor Orban, Litva Prezidenti Gitanas Nausėda, Finlandiya Prezidenti Aleksandr Stubb, Çexiyanın Baş naziri Petr Fiala, Almaniya Kansleri Olaf Şolts və başqa rəhbər şəxslər vardı. Dövlətimizin başçısı "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvə toplantısı çərçivəsində "Enerji və bağlantı" mövzusunda "dəyirmi masa"da çıxış etdi.

Bu qədər geniş və əhatəli görüşlər Prezident İlham Əliyevin, onun şəxsinə Azərbaycanın global nüfuzunun göstəricisidir. Yeri gəlmişkən, bu ölkələr sırasında Azərbaycanın dostları ilə yanaşı, son dövrlərə qədər bəzi məsələlərdə, xüsusilə ərazi bütövlüyümüz məsələsində Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe nümayiş etdirənlər də vardı. Məsələn, Lüksemburq bunlardan biri idi. Amma Lüksemburqun Baş naziri Azərbaycan Prezidenti ilə görüşdə tövəddüsdüz olaraq COP29-da iştirak edəcəyini bildirdi, eyni zamanda Azərbaycanla Lüksemburq arasında yüksək texnologiyalar, səhiyyə, investisiyalar, nəqliyyat daşımaları və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycanın "yaşıl gündəliyi"ndə külək enerjisinin öz yeri var

Global Külək Enerjisi Şurasının (Global Wind Energy Council - GWEC) hazırladığı hesabatla görə, Azərbaycan oşfor zonalarında külək enerjisi potensialına görə dünyada Avstraliyadan sonra 2-ci ölkədir. Azərbaycanın enerji potensialına görə dünyada Avstraliyadan sonra 2-ci ölkədir. Azərbaycanın enerji potensialına görə dünyada Avstraliyadan sonra 2-ci ölkədir.

Qiyətləndirmələr göstərir ki, küləyin sürəti saniyədə 3-4 metr olduğu halda elektrik enerjisinin ödənilməsi mümkündür. Bakıda küləyin

orta sürəti saniyədə 11 metrdir. Bundan başqa, işğaldan azad edilmiş Laçın və Kəlbəcər rayonlarında da küləkdən elektrik enerjisi alınması potensialı böyükdür. Kəlbəcər rayonunun dağlıq ərazilərində küləyin orta illik sürəti saniyədə 7-8 metr təşkil edir. Deməli, külək enerjisinin istifadə imkanlarımız genişdir.

Qarabağa müntəzəm uçuşlar başlayıb

Füzuliyyə uçuşlarının həyata keçirilməsi Azərbaycanda müliki aviasiyasının inkişafının yeni mərhələsidir

AZAL-ın Mətbuatla iş şöbəsindən bildirilib ki, bu, ictimaiyyəti doğuran böyük hadisədir. Çünki milli aviaşığı tarixində ilk dəfədir ki, Qarabağa müntəzəm uçuşlar yerinə yetirir. Füzuliyyə uçuşlarının həyata keçirilməsi ölkəmizin müliki aviasiyasının inkişafında yeni mərhələdir. Reyslər vətəndaşlarımıza Qarabağın incisi

olan Şuşaya, Laçına və digər ərazilərə daha sürətli və rahat şəkildə səfər etmək imkanı yaradacaq. Füzuliyyə müntəzəm uçuşları Böyük qayıdış dövlət proqramının həyata keçirilməsinə töhfə verməklə yanaşı, regionun turizm və iqtisadiyyatının inkişafı üçün yeni perspektivlər açacaq.

Böyük qayıdışın təhlükəsizliyi etibarlı təmin olunur

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, keçirilən tədbirlərlə 19-26 iyul tarixlərində polis əməkdaşları tərəfindən Xankəndi şəhəri ərazisindən 24 avtomat silahı, 1 pulemyot, 9 tüfəng, 28 qumbara, 29 alışırcı, 441 mərmir, 5 süngü-bıçaq, 93 patron darağı, 3118 ədəd müxtəlif çaplı patron və digər sursatlar, Şuşa rayonu ərazisindən 1 pulemyot, 50 qumbara, 7 partlayıcı, 3 mərmir və 320 ədəd müxtəlif çaplı patron və s. aşkar edilərək götürülüb.

Ermənistan sülh istəmir

Qərbi regionu yenidən müharibə ocağına çevirmək iddiasındadır

"Avropa Sülh Fondu"ndan ayrılmış 10 milyon avro Ermənistanın silahlı qüvvələrində modernləşdirmə prosesi parmaq üçündür, yeni yeni silahların alınması və digər istiqamətlərdə xərclənəcək vəsait kimi nəzərdə tutulub. Avropa İttifaqının Sülh Fondu adı ilə çıxış edilərsə, məlum məsələdir ki, bu vəsait sülhün bərqərar olunması üçün deyil. Sadəcə olaraq, Qərbin məqsədi Ermənistanı istifadə edərək Cənubi Qafqazda nüfuz sahibi etməkdir.

Bununla paralel olaraq Rusiyanın Cənubi Qafqazda, xüsusən Ermənistanın nüfuzunun aşağı salınması hədəflənir. Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında üzv olmaqdan imtina edir, eyni zamanda Fransa ilə müqavilələr bağlayır. NATO isə ona silah-sursat, həmçinin dəyərli yollarla vəsait ayırır. Rusiya birmənalı olaraq bunun əleyhinədir, bəyanatlarında da bunu rəsmi Moskvaya qarşı atılan addım kimi qiymətləndirir.

Dünya Azərbaycan həqiqətlərinə şahidlik edir

Səyyahların Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfərləri ölkəmiz üçün çox əhəmiyyətlidir

Səyyahlar səfər zamanı işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki böyük dağıntılar və aparılan nəhəng quruculuq-bərpa işləri ilə yerində tanış olmağa imkan əldə edirlər ki, bu da həqiqətlərin dünyaya nümayişində müstəsna əhəmiyyət daşıyır.

Beynəlxalq səyyahların Qarabağa səyahətinin seçildiyi zaman da çox unikaldir. MTP səyahət klubunun təsisçisi və rəhbəri, amerikalı səyahətçi Çarlz Vili bir neçə gün əvvəl "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda II Şuşa Qlobal Media Forumunda da iştirak edib. Forumda "feyk nyus"ları ifşa etməkdə beynəlxalq səyahətçilərin rolunun vacibliyi bir daha vurğulanıb, xarici media orqanlarında dərc olunan yalan məlumatlarla reallığın nə qədər fərqli olduğunu səyyahlar da görüblər. Halbuki, Azərbaycan ötən 30 il ərzində dünyaya həqiqətləri çatdırırdı və buna adekvat cavab alacağını düşünürdü. Amma ermənilərin xaricdəki havadarları elə media üzərindən, həm də dünyanın tanınmış media qurumlarının səhifələrində yalnız yalan informasiyalar yayırdılar...

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası keçirilib

İyulun 27-də Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) növbəti iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə komissiyanın iyulun 24-də keçirilən iclasının protokolu təsdiq edilib.

Sonra sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə seçki bülletenlərinin mətni, forması, sayı və hazırlanma qaydası komissiya üzvləri tərəfindən müzakirə edilərək təsdiqlənib.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq, 6 milyon 516 min 567 seçki bülleteninin komissiyanın təmsilçiliyə uyğun 3 üzvünün müşahidəsi altında hazırlanmasına qərar verib.

İclasda həmçinin qarşıdan gələn seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi

Seçki Komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vəzifə və səlahiyyətlərə malik qurumlarla sıx əməkdaşlıq çərçivəsində intensiv şəkildə davam etdirilən ümumrespublika miqyaslı maarifləndirmə tədbirləri barədə ətraflı məlumat verilib, deputatlı

ğa namizədlərin irəli sürülməsi və qeydə alınması, o cümlədən müşahidəçilərin akkreditasiyası ilə bağlı statistik göstəricilər diqqətə çatdırılıb.

Media subyektləri tərəfindən geniş işıqlandırılan iclasın sonunda cari məsələlərə də baxılıb.

Parlament seçkilərində müşahidəçi qismində iştirak etmək üçün indiyədək 2794 nəfər akkreditasiyadan keçib

"Sentyabrın 1-də keçiriləcək Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə müşahidəçi qismində iştirak etmək üçün ümumilikdə indiyədək 2794 nəfər akkreditasiyadan keçib".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov MSK-nın iyulun 27-də keçirilən iclasında söyləyib.

O bildirib ki, müşahidəçilərdən 2562 nəfəri Mərkəzi Seçki Komissiyasında qeydiyyatdan keçiblər. Onların 126-sı Yeni Azərbaycan Partiyasının, 569-u QHT-lərin xətti, 1867 nəfəri isə öz təşəbbüsü ilə müraciət edib.

Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə iştirak üçün 1255 nəfər müraciət edib

"Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə iştirak üçün 1255 nəfər müraciət edib. Onlardan 454 nəfərin namizədliyi 25 siyasi partiya tərəfindən irəli sürülüb. 1141 nəfərin namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiqlənib".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov MSK-nın iyulun 27-də keçirilən iclasında söyləyib.

"Deputatlığa namizədliyini irəli sürənlərdən 1092 nəfəri imza vərəqəsi alıb, 388 nəfər isə imza vərəqələrini qaytarıb, 87 nəfər deputatlığa namizədliyi qeydə alınıb", - deyərək əlavə edib.

MSK sədrindən deputatlığa namizədlərə xəbərdarlıq

Hələ seçkiqabağı təşviqat başlamayıb, media orqanları bunu nəzərə almalıdır. Trend-in xəbərinə görə, bunu Mərkəzi Seçki Komissiyasının iclasında MSK sədri Məzahir Pənahov bildirib.

MSK sədri qeyd edib ki, qeydə alınmış namizədlər belə hallara yol verməməlidir.

"Belə hallar olsa, MSK araşdıraraq həttə həmin şəxsin namizədliyini də ləğv edə bilər", - o əlavə edib.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev iyunun 28-də VI çağırış Milli Məclisin buraxılması və Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncamla altıncı çağırış Milli Məclis buraxılıb və sentyabrın 1-nə növbədənəkar seçkilər təyin edilib.

QƏRAR № 24/111

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə seçki bülletenlərinin mətni, forması, sayı və hazırlanma qaydasına dair Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) 99.1-99.4-cü və 166-cı maddələrinin tələbinə görə, seçki bülletenlərinin mətni və forması, onların sayı, hazırlanmasına aid tələblər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) qərarı ilə səsvermə gününə ən gec 35 gün qalmış təsdiq edilməli, qeydə alınmış seçkilərin sayının 3 faizindən artıq olmamaq şərti ilə, səsvermə gününə ən azı 10 gün qalmış Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndələrinin müşahidəsi altında müvafiq qaydada hazırlanmalıdır.

2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə istifadə ediləcək seçki bülletenləri ilə əlaqədar yuxarıda göstərilən qayda və şərtlər əsas götürülməli, mövcud seçki dairələri üzrə həmin bülletenlərin bir-bir və ardıcıl olaraq kəsilən yuxarı sol küncü nömrələnməli, namizədlər barəsində məlumatlardan sağda boş kvadrat, yuxarıda doldurulması qaydasında izah, yuxarı sağ küncündə möhür yeri, aşağı sağ küncündə isə ləğv etmə xətti yerləşdirilməli, qeydə alınmış hər bir namizədin əlifba sırası

qaydasında soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi, əsas iş və ya xidmət yeri (bu olmadıqda - fəaliyyət növü), onları irəli sürmüş subyektlərin adı, siyasi partiyalar (siyasi partiya blokları) tərəfindən irəli sürülən qeydə alınmış namizədin mənsub olduğu siyasi partiyanın qısa adı, emblemi, öz təşəbbüsü ilə və ya bilavasitə seçicilər tərəfindən irəli sürülən qeydə alınmış namizədin öz arzusu ilə partiya mənsubiyyəti göstərilməlidir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 25.2.6-cı, 25.2.11-ci, 28.2-ci, 28.4-cü, 99-cu və 166-cı maddələrinə uyğun olaraq **qərara alır**:

1. 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərdə mövcud seçki dairələri üzrə bir-bir və ardıcıl olaraq kəsilən yuxarı sol küncü nömrələnməli, namizədlər barəsində məlumatlardan sağda boş kvadrat, yuxarıda doldurulması qaydasında izah, yuxarı sağ küncündə möhür yeri, aşağı sağ küncündə isə ləğv etmə xətti yerləşdirilməli, qeydə alınmış hər bir namizədin əlifba sırası

yət növü), onları irəli sürmüş subyektlərin adı, siyasi partiyalar (siyasi partiya blokları) tərəfindən irəli sürülən qeydə alınmış namizədin mənsub olduğu siyasi partiyanın qısa adı, emblemi, öz təşəbbüsü ilə və ya bilavasitə seçicilər tərəfindən irəli sürülən qeydə alınmış namizədin öz arzusu ilə partiya mənsubiyyəti göstərilməli, qeydə alınmış namizədin öz arzusu ilə partiya mənsubiyyəti göstərilməlidir.

2. Ölkə üzrə qeydə alınmış seçicilərin ümumi sayından 3 faiz artıq olmamaqla, cəmi 6 516 567 (altı milyon beş yüz on altı min beş yüz altmış yeddi) ədəd seçki bülleteni Mərkəzi Seçki Komissiyasının təmsilçiliyə uyğun 3 üzvünün müşahidəsi altında müvafiq poliqrafiya müəssisəsində hazırlansın.

3. Bu Qərarın icrası öz səlahiyyətləri daxilində Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyinə həvalə edilsin.

4. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arifə Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

27.07.2024

Rövzət QASIMOV: "Ombudsman Aparatı və MSK parlament seçkiləri ilə əlaqədar birgə maarifləndirmə tədbirləri keçirəcək"

"Növbədənəkar parlament seçkiləri ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Aparatı və Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) tərəfindən birgə maarifləndirmə tədbirləri keçiriləcək".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri MSK sədrinin müavini Rövzət Qasimov Mərkəzi Seçki Komissiyasının iyulun 27-də keçirilən iclasında söyləyib.

Parlament seçkiləri ilə əlaqədar 6 milyon 516 min 567 seçki bülleteni çap ediləcək

"Sentyabrın 1-də keçiriləcək Milli Məclisə növbədənəkar seçkilər ilə əlaqədar 6 milyon 516 min 567 seçki bülleteni çap ediləcək".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədrinin müavini Rövzət Qasimov MSK-nın iyulun 27-də keçirilən iclasında söyləyib.

MSK parlament seçkiləri ilə əlaqədar seçki bülletenlərinə aid tələbləri təsdiqləyib

Mərkəzi Seçki Komissiyası növbədənəkar parlament seçkiləri ilə əlaqədar seçki bülletenlərinin hazırlanması qaydasına, mətninə, formasına və sayına aid tələbləri təsdiqləyib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bununla bağlı məsələ MSK sədrinin müavini Rövzət Qasimovun təqdimatında Mərkəzi Seçki Komissiyasının iyulun 27-də keçirilən iclasında müzakirəyə çıxarılaraq qəbul olunub.

Qarşılıqlı maraqlara xidmət edən xarici siyasət

İlham Əliyevin strateji inkişaf kursu ölkəmizə tarixi nailiyyətlər qazandırır

Azərbaycan Cənubi Qafqaz geosiyasi məkanın aparıcı dövləti, əsas söz sahibidir. Ölkəmizin mövqeyi nəzərə alınmadan bu bölgədə hər hansı qlobal layihənin həyata vəsiqə alması mümkün deyil.

Bütün bunlar hazırda Prezident İlham Əliyevin əzmlə həyata keçirdiyi strateji inkişaf kursunun, çoxvektorlu və balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyasının tarixi nailiyyətləridir. Bu strategiya sayəsində Azərbaycan xüsusilə son onilliklərdə çox mühüm uğurlar qazanmış, başqa dövlətlərlə ikitərəfli münasibətlərə, eləcə də regionumuzun geostrateji təhlükəsizliyinə əhəmiyyətli töhfələr vermişdir. Xüsusilə Vətən müharibəsindəki tarixi qələbəmizlə Azərbaycan regionda yeni bir reallıq yaratmışdır. Bu reallıqla Cənubi Qafqazın böyük bir inkişaf yolu, yerləşdiyimiz coğrafiyada çox geniş əməkdaşlıq, qarşılıqlı fayda mühiti başlanır. Azərbaycan belə bir reallıqda inkişaf proseslərinə yön verən, bölgəmədəki sülh, təhlükəsizlik, dayanıqlı inkişaf mühitinin qurucusu missiyasını yerinə yetirən mövqeyini daha da möhkəmləndirir. Heç bir ölkənin, beynəlxalq qurumun asılılığında olmayan müstəqil dövlətimiz beynəlxalq strateji tərəfdaş kimi qlobal məkanda getdikcə daha da böyük nüfuz qazanır.

Uğurlu diplomatiya

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Londonda keçirilən "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvə toplantısında iştirakı, dövlət rəhbərimizin şəxsiyyətinə olan böyük diqqət ölkəmizin son illərdə xarici siyasətdə qazandığı uğurların daha bir göstəricisi oldu.

Oksfordda təşkil edilmiş zirvə toplantısı dünya üçün son dərəcə əhəmiyyətli bir tədbir idi. Zirvə toplantısında müxtəlif Avropa ölkələrindən 45 liderin, həmçinin NATO, ATƏT və Avropa Şurası nümayəndələrinin iştirakı onun miqyasını, önəmini göstərdi.

Sammitin əsas mövzuları enerji təhlükəsizliyi, miqrasiya, demokratiyanın müdafiəsi və təmini məsələlərinə həsr olunmuşdu. Onun təşkilində əsas məqsəd isə verilən şərtlərdə də qeyd edildiyi kimi, Avropa daxilində və onun sərhədləri yaxınlığında münasib və qeyri-sabitliyə cavab olaraq birliyi qorumaq idi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə görüş və müzakirələrə böyük maraq, zirvə toplantısı çərçivəsində böyük missiya düşür. Dövlətimiz yaşadığımız coğrafiyada sülhün, təhlükəsizliyin, dayanıqlı inkişafın əsas təminatçılarından biri rolunda çıxış edir. Təşəbbüskarı olduğu və addım-addım reallaşdırdığı layihələr bölgəmizi qlobal dünya üçün mühüm enerji-kommunikasiya mərkəzinə çevirir. Bu imkanlardan faydalanmaq istəyən dövlətlər, təbii ki, çoxdur.

Bu gün ölkəmiz Qlobal Cənubla Qlobal Şimal arasında körpülər qu-

Petr Fiala, Almaniya Kansleri Olaf Şolts və başqa rəhbər şəxslər vardı. Dövlətimizin başçısı "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvə toplantısı çərçivəsində "Enerji və bağlılıq" mövzusunda "dəyirmi masa"da çıxış etdi. Bu qədar geniş və əhatəli görüşlər Prezident İlham Əliyevin, onun şəxsiyyətində Azərbaycanın global nüfuzunun göstəricisidir. Yeri gəlmişkən, bu ölkələr sırasında Azərbaycanın dostları ilə yanaşı, son dövrlərdə qəddər bözi məsələlərdə, xüsusilə ərazi bütövlüyümüz məsələsində Azərbaycanla qarşı qərəzli mövqə nümayiş etdirənlər də vardı. Məsələn, Lüksemburqun Baş naziri Azərbaycan Prezidenti ilə görüşdə tərəfdüzsüz olaraq COP29-da iştirak etməyini bildirdi, eyni zamanda Azərbaycanla Lüksemburq arasında yüksək texnologiyalar, səhiyyə, investisiyalar, nəqliyyat daşımaları və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi düzgün, məqsədyönlü siyasətinin gətirdiyi hər kəs tərəfindən etirafını, cənab İlham Əliyevin özünəməxsus səbrlə, təmkinlə, diplomatik peşəkarlıqla ölkəmizə qarşı, hətta qərəzli mövqeləri də neytrallaşdırma məharətini nümayiş etdirir. Beynəlxalq ictimaiyyətdən tərəfdən də dərk olunur ki, Azərbaycan Prezidentinin fikirləri, irəli sürdüyü təşəbbüslər, verdiyi tövsiyələr qlobal məkanda beynəlxalq həmrəyliyin və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi istiqamətində önəmli nümunədir.

Lider dövlətin Liderinə maraq

Ən diqqətçəkən məqamlardan biri isə Azərbaycanın çoxşaxəli xarici siyasət xəttinin bütün istiqamətlər üzrə paralel şəkildə həyata keçirilməsi, proseslərin uzlaşdırılması, ölkəmizlə bərabərliyə uyğun münasibətlərdə bütün tərəflərin mövqelərini qüsurşuz şəkildə nəzərə alınmasıdır. Yalnız elə bu ay ərzində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin xarici dövlətlərə səfərləri, beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı, münasibətlərin inkişafı istiqamətində atılan addımlar respublikamızın xarici siyasət sahəsindəki uğurlarının sübutudur.

Ölkəmiz Vətən müharibəsindəki tarixi qələbəmizdən, ərazi bütövlüyümüzün bərpasından sonra daha qlobal miqyaslı xarici siyasət həyata keçirir, müxtəlif beynəlxalq platformalarda aktiv iştirak edir. Burada Azərbaycanın regionumuzda yaratdığı yeni tarixi reallıqların da mühüm təsiri var.

Regionun lider dövləti kimi bu reallıqlarda Azərbaycanın üzünə böyük tarixi missiya düşür. Dövlətimiz yaşadığımız coğrafiyada sülhün, təhlükəsizliyin, dayanıqlı inkişafın əsas təminatçılarından biri rolunda çıxış edir. Təşəbbüskarı olduğu və addım-addım reallaşdırdığı layihələr bölgəmizi qlobal dünya üçün mühüm enerji-kommunikasiya mərkəzinə çevirir. Bu imkanlardan faydalanmaq istəyən dövlətlər, təbii ki, çoxdur.

Bu gün ölkəmiz Qlobal Cənubla Qlobal Şimal arasında körpülər qu-

rup. Prezident İlham Əliyevin də xatırladığı kimi, regionumuzda və post-sovet məkanında Azərbaycan yeganə ölkədir ki, Avropa İttifaqının 10 ölkəsi ilə strateji əməkdaşlıq edir. Respublikamız böyük qaz ehtiyatları, qurulan global enerji infrastrukturunu ilə Avropanın enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılarından. Avropanın Azərbaycan qazına çox böyük ehtiyacı var. Hazırda Azərbaycan qazının Avropaya nəqlinin iki dəfə artırılması qarşıda duran hədəfdir və ölkəmiz bu istiqamətdə irəliləyir.

Bundan başqa, Azərbaycan Prezidentinin şəxsiyyətinə olan böyük güvən, onun verdiyi bütün vədləri tutması, əldə edilən nailiyyətlərə sadıqlığı, sözüünə də imzayı qədar dəyər verməsi ölkəmizlə sıx əməkdaşlıq istəklərini şüurlandıran əsas amillərdəndir. Ona görə də Azərbaycan Prezidenti iştirak etdiyi beynəlxalq tədbirlərdə müxtəlif ölkələrin dövlət və hökumət rəhbərlərinin əhatəsində olur, hər kəs Prezident İlham Əliyevlə müzakirələrə, onunla ünsiyyətdən hansısa şəkildə faydalanmağa can atır.

Azərbaycan imkanlarının həssas münasibət

Azərbaycan Prezidentinin Avropa liderləri ilə görüşləri, Almaniya, Böyük Britaniya, ABŞ kimi ölkələrlə əlaqələrin inkişafına, intensiv səfərlərə paralel olaraq dünyanın digər qütblərinə aid ölkələrlə münasibətlər də uğurla inkişaf etdirilir. İyulun əvvəlində Azərbaycan Prezidenti Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) Qazaxıstanda keçirilən növbəti zirvə görüşündə iştirak etmək üçün Astanaya səfər etdi. Səfər tarixi nəticələrlə yadda qaldı. Dövlətimizin başçısının Çin, Türkiyə, Rusiya, Pakistan, Qazaxıstan prezidentləri ilə görüşləri oldu.

Çinlə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlıq sazişi imzalandı. Bu sazişin müddəalarının icrası nəticəsində dünyanın güclü iqtisadiyyatına malik olan, 3 ən böyük fəvqəldövlətdən biri sayılan, nəhəng elm və texnologiya mərkəzi Çinlə Azərbaycanın strateji əməkdaşlığı ölkəmizin beynəlxalq aləmdə siyasi və iqtisadi nüfuzunun daha da artmasına töhfə verəcək. Çin texnologiyalarının Azərbaycana gətirilməsi ilə ölkəmiz dünyanın müasir texnologiyalarından birinə çevriləcək. Eyni zamanda Çin regionla bağlı global layihələrdə Azərbaycanın böyük imkanlarından yararlanacaq, bu strateji əməkdaşlıqdan hər iki ölkə faydalanmış olacaq.

Bütün bunlar Azərbaycanın bir çox Avropa ölkələri ilə olduğu kimi, ŞƏT üzvlü olan ölkələrə də dostluq, əməkdaşlıq əlaqələrinə sadıqlığını, onların böyük iqtisadi potensialına, eyni zamanda həmin ölkələrin Azərbaycanın mühüm imkanlarına həssas münasibətini göstərir. Bu təşkilatla əməkdaşlıq respublikamızın beynəlxalq nüfuzunun daha da möhkəmlənməsinə, o cümlədən ölkəmizin iqtisadi inkişafına xidmət edir.

Bu qurumun əsas məqsədi ölkələr arasında mehriban qonşuluq və dostluq münasibətlərinin qurulması,

qarşılıqlı etimadın güclənməsi, müxtəlif sahələrdə effektiv əməkdaşlığın təşviqi, regionda sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün birgə səylərin dəstəklənməsi, ədalətli yeni beynəlxalq siyasi və iqtisadi quruluşun yaradılmasıdır.

ŞƏT ölkələri ilə əməkdaşlıq "Şimal-Cənub" və "Şərqi-Qərbi" nəqliyyat dəhlizləri üzrə daşımaların artmasına, həm təşkilat üzvlərinin, həm Azərbaycanın bu əlaqələrdən yüksək faydalanmağa imkan verir. Azərbaycan-ŞƏT əməkdaşlığının təhlükəsizlik baxımından da əhəmiyyəti böyükdür. Çünki regionda sülh və sabitliyin əldə edilməsi üçün birgə səylərin göstərilməsi ŞƏT-in əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi nəzərə çarpır.

ŞƏT-lə əməkdaşlıq Azərbaycanın mövqeyinin dünyaya çatdırılması baxımından da çox əhəmiyyətlidir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi üzvlərindən ikisi - Rusiya və Çin təşkilat üzvlərindəndir. Bundan əlavə, təşkilatda Türkiyə, Pakistan, Hindistan və İran kimi güclü dövlətlər də müxtəlif statuslarla təmsil olunur. Bu baxımdan Qazaxıstan zirvəsi Azərbaycan-ŞƏT münasibətlərində, əməkdaşlığında, ölkəmizin xarici siyasətində yeni səhifə açmış oldu. Qeyd edək ki, Mərkəzi Asiya ölkələri ilə həm ŞƏT formatında, həm də digər müstəvilərdə münasibətlərin inkişafı, birgə təlimlərin keçirilməsi kimi layihələri də özündə ehtiva edir.

Yaxın qonşularla xoş münasibətlər

Astanada dövlətimizin rəhbərinin Rusiya Prezidenti ilə də görüşü oldu, iki ölkə arasında münasibətlərə dair bir sıra məsələlər müzakirə edildi. Azərbaycan yaxın qonşularımızdan biri kimi Rusiya ilə bərabərliyə uyğun münasibətlərə önəm verir, bu ölkə ilə qarşılıqlı faydalı əlaqələr inkişaf etdirilir. Eyni zamanda son aylar daha bir yaxın qonşumuz İranla münasibətlərin normalaşması, orada səfərlərimizin fəaliyyətinin bərpası üçün xarici siyasətimizin uğurlarından. Azərbaycan Türkiyə-Pakistan formatında əməkdaşlıqda inkişaf etdirilir. Prezident İlham Əliyevin bu ay Pakistana səfəri, dövlət rəhbərimizin möhtəşəm qarşılama mərasimi, bu dost ölkədə keçirilən görüşlər, aparılan müzakirələr, əldə edilən yeni razılaşmalar xarici siyasətimizdə tarixi səhifə açdı.

Azərbaycan türk dövlətləri ilə münasibətlərini də ayrıca istiqamət üzrə inkişaf etdirir, XXI əsrin türk əsrinə çevrilməsi hədəfinə doğru addımlar atılır, Türk Dövlətləri Təşkilatının global proseslərə təsir imkanları getdikcə artır. TDT-yə daxil olan ölkələrin liderlərinin iyulun əvvəlində Şuşada - Azərbaycanın Zəfər simvolu sayılan şəhərdə keçirilən sammiti bu baxımdan möhtəşəm bir tarixi hadisə oldu.

Iyulun 20-də "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda II Şuşa Qlobal Media Forumunda Prezident İlham Əliyev bu məsələyə xüsusi münasibət bildirərək dedi: "O ki qaldı Türk Dövlətləri Təşkilatının gələcək inkişafına, mənim baxışlarımda burada tamamilə aydındır. Əminəm ki, bu təşkilatın çox böyük gələcəyi var. Təşkilat daha yüksək pilləyə qaldırmaq üçün ortaq səylər lazımdır. Coğrafiyamız çox böyükdür, təbii sərvətlər, nəqliyyat yolları, gənc və artan əhali - bütün bunları mən öz çıxışında söylədim. Yəni bütün bu amillər təşkilatımızın potensialını oyanı şəkildə göstərir. Biz birliyi daha da gücləndirməklə Türk Dövlətləri Təşkilatını dünya miqyasında güc mərkəzinə çevirməliyik. Çünki bu gün bir neçə beynəlxalq təşkilat var. Bəziləri böhran içində, bəziləri tənəzzüldədir, Türk Dövlətləri Təşkilatı isə yüksəlmişdir. Bu yüksəliş rahat olmalıdır və buna ortaq səylərlə nail olacağıq.

O ki qaldı hərbi sahədə işbirliyinə, buradan bir neçə yüz metr məsafədə əziz qardaşım Tayyib bəylə biz 2021-ci il iyunun 15-də Şuşa Bəyannaməsini imzaladıq. Türkiyə və Azərbaycan rəsmən müttəfiqlər oldu, o cümlədən hərbi sahədə.

Yeni hesab edirəm ki, bu, bütün türk cümhuriyyətləri üçün gözəl bir örnəkdir".

Yeni imkanlar, yeni perspektivlər

Azərbaycan BRİKS təşkilatında bir araya gələn ölkələrlə münasibətlərin güclənməsinə yeni bir imkan kimi baxır. Məlum olduğu kimi, BRİKS sürətlə inkişaf edən beş ölkənin yaratdığı qrupdur. Bura Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin, Cənubi Afrika Respublikası daxildir. Bir çox mötəbər rəylərə görə, 2050-ci ilə ümumi ölçü üzrə qrupun ölkələrinin iqtisadiyyatları dünyanın ən zəngin ölkələrinin iqtisadiyyatlarının ümumi ölçüsünü ötecek. Bu ölkələrin malik olduqları resurslar BRİKS-i dünya iqtisadiyyatı üçün son dərəcə əhəmiyyətli edir. Belə ki, BRİKS ölkələrindən Braziliya kənd təsərrüfatı sahəsində böyük potensiala malikdir, Rusiya mineral ehtiyatların ən böyük ixracatçısıdır. Hindistan ucuz intellektual resursların, Çin ucuz əmək resurslarının, Cənubi Afrika Respublikası isə təbii resursların əsas mənbəyi kimi çıxış edir.

Azərbaycanın BRİKS ölkələri ilə əməkdaşlığı böyük imkanlar yaradır və ölkəmiz bu imkanların qarşılıqlı faydalara yönəlməsi üçün lazımi addımlar atır. Azərbaycan sədrlik müddətində həm struktur, həm fəaliyyətinin səmərəliliyi, həm də global nüfuz baxımından böyük inkişafına nail olduğu Qoşulmama Hərəkatında da fəaliyyətini uğurla davam etdirir, bu təşkilatın global güc mərkəzi kimi öz ali niyyətlərinə doğru irəliləməsinə dəstək olur. Qarşıda isə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çarçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası, yəni Azərbaycanın əsahibliyi edəcəyi COP29 kimi mötəbər bir tədbir gəli. Bu tədbir ölkəmizin xarici siyasət uğurlarını daha da möhkəmləndirəcək, öntümüzdə yeni üfüqlər açacaq.

İradə ƏLİYEVƏ, "Azərbaycan"

Türkiyə və Azərbaycanın Konstitusiyası məhkəmələri 2025-ci ildə əməkdaşlıq haqqında yeni saziş bağlamağı planlaşdırırlar

Türkiyə və Azərbaycanın Konstitusiyası məhkəmələri 2025-ci ildə əməkdaşlıq haqqında yeni saziş imzalamağı planlaşdırırlar. Müvafiq razılaşma Türkiyə Konstitusiyası Məhkəməsinin (KDM) nümayəndə heyətinin Bakıya səfəri zamanı əldə edilmişdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Türkiyə Konstitusiyası Məhkəməsinin məlumatında deyilir.

Məlumatda qeyd edilir ki, Türkiyə Konstitusiyası Məhkəməsinin sədri Kadir Özkayın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfəri zamanı müzakirələrin gündəliyində Türk Dünyası Konstitusiyası Yurisdiksiyaları Konfransının (TÜRK-AY) 1-ci Konqresinin keçirilməsinin tarixi və yerinin müəyyən edilməsi və digər məsələlər yer alıb.

"İki ölkənin məhkəmə instansiyalarının konstitusiyası hüququ sahəsində əlaqələrinin və birgə fəaliyyətinin daha da möhkəmləndirilməsinə dair fikir mübadiləsi aparılıb", - deyə məlumatda daha sonra deyilir.

Türkiyə Konstitusiyası Məhkəməsinin qeyd edilmiş ki, Azərbaycanla əməkdaşlıq haqqında imzalanacaq saziş fərdi müraciətlər prosesinə dair təcrübə və məlumat mübadiləsinə töhfə verəcək, bu da öz növbəsində vətəndaşların əsas hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi və müdafiəsinə əhəmiyyətli təsir göstərəcək.

BMT-nin Baş katibi insanları ekstremal istilərdən qorumaq üçün təcili tədbir görməyə çağırır

BMT-nin Baş katibi Antonio Quterres dünyada miqrantlarla insan ekstremal istilərin təsirinə qorumaq üçün təcili tədbirlər görməyə çağırır.

The heat is on: We must rise to the challenge of rising temperatures, urges UN chief

AZƏRTAC Birləşmiş Millətlər Təşkilatının saytına istinadla xəbər verir ki, BMT-nin rəhbəri bu yay rekord temperaturaların yüksəlişinə insan ölümünə səbəb olmasından sonra bəyənətlə çıxış edib. O vurğulayıb ki, ekstremal hava hadisələri artıq adətədən və artıq konkret bölgələr, nə də qısa müddətlərlə məhduddlaşır.

"Anomal temperaturalar artıq bir gün, bir həftə və ya bir ay ətrafında deyil, bəzən bir neçə gün davam edir və bəzən bir aydan çox davam edir. Bütün bunlar dünyamızı birləşdirən bir məqam vərə, o da hamımızın istiliyi gətirdikcə daha çox hiss etməyimizdir", - deyə bəyənətdə deyilir.

BMT-nin hesablamalarına görə, 65 yaşdan yuxarı insanlar arasında istiliklə bağlı ölüm hallarının sayı son iyirmi ildə təxminən 85 faiz artıb, hərçənd uşaqların 25 faizi bu gün daha çox istilik dalğalarına məruz qalırlar.

BMT-nin Baş katibi bir daha dünyanın aparıcı sənaye ölkələrini qazıntı yanacaqdan imtina edilməsinə sürətləndirməyə çağırır, çünki bu, iqlim dəyişmələrini yavaşlatmaq üçün əsas şərtlərdən biridir. Bundan əlavə, radikal iqlim dəyişmələri səbəbindən yalnız dərinləşən bərabərsizliklə mübarizəni gücləndirmək lazımdır.

BMT-nin Ümumdünya Meteorologiya Təşkilatının məlumatına görə, yaxın beş il ərzində iqlim dəyişmələri həm istixana qazları, həm də keçən il başlayan Sakit okeanda cəryanlar fazasının dəyişməsi səbəbindən yeni temperatur rekordları gətirəcək.

Gəncədə sənaye müəssisələrinin rəhbərləri ilə görüş keçirilib

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və nazirliyin aidiyyətli strukturlarının rəhbərlərinin iştirakı ilə Gəncə və ətraf rayonlarda yerləşən qeyri-neft sənayesi istehsalçıları və ixracatçıları ilə görüş keçirilib.

AZƏRTAC nazirliyin yaydığı məlumata istinadən xəbər verir ki, iqtisadiyyat naziri müasir sənaye müəssisələrinin yaradılması və bu sahədə idxaldan asılılığın azaldılması üçün reallaşdırılan tədbirləri diqqətə çatdırıb.

Bildirilib ki, son illər aparılan islahatların nəticəsində gücətləndirilən maliyyə, kredit-zəmanət və faizlərin subsidiyalaşdırılması mexanizmlərinə çıxış imkanları genişləndirilib, investisiya təşviqi mexanizmi əhəmiyyətli dərəcədə təkmilləşdirilib, sənaye zonalarının inkişafı təşviq olunub, dövlətin yeni dəstək alətləri tətbiq edilmişdir. Bununla belə, yeni çağırışlara uyğun olaraq tədbirlərin görülməsinə dair müzakirələrə ehtiyac var.

Sahibkarlarla qeyri-neft sənayesindəki inkişafı davam etdirmək, istehsal və ixracatı artırmaq barədə fikir mübadiləsi aparılıb. İş adamları ilə məmmalın keyfiyyəti, investisiya təşviqi, bank-maliyyə hesablaşmaları, daxili bazarın qorunması, kommunal xidmətlərdə differensial tariflər, dövlət satınalmaları, kredit resurslarına çıxış, ixtisaslı kadrların potensialı kimi məsələlər müzakirə edilmişdir. Sahibkarların təklifləri əsasında dövlətin dəstək və təşviq alətlərini daha da təkmilləşdirilərk sistemli şəkildə davam etdiriləcəyi, sahibkarlığın bundan sonra da dəstəklənəcəyi diqqətə çatdırılıb.

Tədbir iştirakçıları görüşdən sonra dövlət başçısı, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyevin sərəncamına əsasən inşa edilən Gəncə İdman Sarayında yaradılmış sənaye-tənqis otaqları ilə tanış olublar.

AZƏRBAYCAN HƏQİQƏTLƏRİ SƏYYAHLARIN GÖZÜ İLƏ

Dünya Azərbaycan həqiqətlərinə şahidlik edir Səyyahların Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfərləri ölkəmiz üçün çox əhəmiyyətlidir

"Dünya miqyasında 4 böyük səyyah şəbəkəsindən biri olan - MTP (Most Traveled People) səyahət klubunun 35 nəfərlik geniş heyətinin Qarabağa səfəri Azərbaycan üçün çox əhəmiyyətlidir. Əvvəla, bu torpaqların Azərbaycanca məxsus olduğunu, ölkəmizin suveren ərazilərində hüquqlarını bərpa etdiyini ayəni şəkildə sübut edir. İkincisi isə, erməni vandallarının işğal dövründə torpaqlarımızda törətdikləri vəhşilikləri onlara və onların vasitəsilə dünyaya çatdırırq".

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov deyib. O bildirib ki, indiki qrupa ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, İsveçrə, Norveç, İsveç, Portuqaliya, Filippin, Polşa, Macarıstan və digər ölkələrin səyyahları daxildir. Bu o deməkdir ki, xalqımızın başına gətirilən müsibətlər, şəhər və

kəndlərimizə qarşı həyata keçirilən insanlıqdan uzaq, bəşəriyyətə yad, bu gün dünyanın lənətlədiyi vandalizm aktlarını kimlərin törətdiyi barədə avropalıları, hətta okeanın o tayındakıları məlumat əldə edə biləcəklər. "Səyyahlar səfər zamanı işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki böyük dağıntılar və aparılan nəhəng quru-

bağa səyahətinin seçildiyi zaman da çox unikalıdır. MTP səyahət klubunun təsisçisi və rəhbəri, amerikalı səyyah Çarlz Vili bir neçə gün əvvəl "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda II Şuşa Qlobal Media Forumunda da iştirak edib. Forumda "feyk nyus"ları ifşa etməkdə beynəlxalq səyahətçilərin rolunun vacibliyi bir daha vurğulanıb, xarici media orqanlarında dərc olunan yalan məlumatlarla reallığın nə qədər fərqli olduğunu səyyahlar da görüblər. Halbuki, Azərbaycan ötən 30 il ərzində dünya haqqıqlarını çatdırırdı və buna adekvat cavab alacağını

düşünürdü. Amma ermənilərin xaricdəki havadarları ilə media üzərindən, həm də dünyanın tanınmış media qurumlarının səhifələrində yalnız yalan informasiyalar yayır və dünyanı inandırmağa çalışırdı ki, Qarabağ Ermənistanındır. Deputat vurğulayıb ki, ötən illərdə Qərbi ölkələrdə məlumat yalnız birtərəfli qaydada, yəni erməni mənbələrinə istinad edərək əldə edilirdi: "Bu da həqiqətin kimin tərəfində olduğunu öyrənməkdə çətinlik yaradırdı. Amma Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdada, Göyçədə, Qərbi Zəngəzurdada, Dərələyəzdə, ümumiyyətlə, indi Ermənistan adlandırılan, əslində

isə, əzəli Azərbaycan torpağı sayılan yurd yerlərimizdə baş verən dəhşətli hadisələr nə qədər vaxt keçsə də unudulmur, unudulmur, tarixin səhifələrinə, yaddaşlara köçürülür. Bu baxımdan xarici qonaqların işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərləri vacibdir, reallığı öyrənmək ermənilərin qanunsuz əməllərinə haqq qazandırılmasına sort və tutarlı cavab kimi lazımdır. Bəzi ölkələrin Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsində indiyədək tutduğu yanlış yolun, istiqamətin dəyişdirilməsində də bunun əhəmiyyəti böyükdür".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Polşalı səyyah Xudafərin körpüsünün UNESCO-nun İrs Siyahısına salınmasını vacib sayır

Çox şadam ki, Xudafərin körpüsünü görə bildim. Bunu "Report"a Cəbrayıl-da polşalı səyyah Bartoş Kozik deyib. "Biz buranı ziyarət etməyi bacaran ilk turistlərdənəm. Ümid edirik ki, bütün dünya bizim kimi buranı görə bilər. Həmçinin Xudafərin körpüsünün UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsini də görmək istərdim", - o bildirib.

Xatırladaq ki, 35 nəfərdən ibarət beynəlxalq səyyahdan ibarət nümayəndə heyəti Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində səfərdədir. Dünən onlar Cəbrayıl rayonundakı Xudafərin körpüsündə olublar.

Səfər dünyaca məşhur MTP (Most Traveled People) səyyah klubu tərəfindən təşkil edilib.

Dünya səyyahları Xudafərin körpüsü ilə yaxından tanış olublar

Dünyanın ən nəhəng dörd səyyah şəbəkəsindən biri olan ABŞ-nin MTP (Most Traveled People) klubunun təsisçisi Çarlz Vili (Charles Veley) rəhbərlik etdiyi 13 ölkədən olan səyyahlar səfərin üçüncü günündə Cəbrayıl rayonunda yerləşən tarixi abidə, Xudafərin körpüsündə olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səyyahlar Araz çayı üzərində yerləşən Xudafərin körpüsü ilə yaxından tanış olublar. Xudafərin körpüsü barədə, həmçinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin qədim yurd yerlərimizdə törətdiyi vəhşiliklərə və cinayətlərə haqqında səyyahlara məlumat verilib.

Bildirilib ki, ümumdünya əhəmiyyətli tarixi hadisələrlə bağlılığına, gözəl landsaftla üzvi birliyinə, yüksək memarlıq-mühəndis həlli və sair xüsusiyyətlərinə görə Xudafərin körpüləri Azərbaycan memarlığının universal dəyərləri abidələridir. Tarixən ləpək yolunun üzərində yerləşən körpülərdən biri 15, digəri 11 aşırımlıdır. XII-XIII əsrlərin yadigarı olan körpülər Orta əsrlərdə Azərbaycanda yüksək sənətkarlığın inkişafından xəbər verir.

Diqqətə çatdırılıb ki, digər ərazilər kimi bu yerlərdə dağıntılara məruz qalıb, işğal illərində evlər talan, təbiət isə məhv edilib. Burada da bir çox tarixi dini abidələr ermənilər tərəfindən təhqir edilib, məscidlər heyvan saxlanıcı kimi istifadə olunub, qəbirilər qazılaraq dağıdılıb. Vurğulanıb ki, məhz işğaldan azad edildikdən sonra Şərqi Zəngəzurdada həyat canlanmağa başlayıb və ölkəmiz tərəfindən mühüm layihələr üzrə işlər aparılır.

Qeyd edək ki, son 4 ildə 50-yə yaxın ölkədən 360-dan çox beynəlxalq səyahətçi böyük qruplarla Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada 10 dəfə səfərdə olublar. 25-27 iyul da bir qrup beynəlxalq səyahətinin MTP (Most Traveled

People) səyahət klubunun təşkilatçılığı ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzura olan növbəti səfəri sayılır. MTP-nin səfəri bu qəbildən olan sayca 11-ci səfərdir. Heyətə Çarlz Vili rəhbərlik edir.

Dünyanın ən nəhəng dörd səyyah klublarından biri olan ABŞ-nin MTP (Most Traveled People) klubunun təsisçisi Çarlz Vili (Charles Veley) rəhbərlik etdiyi səyyahların Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinə səfəri davam edir. AZƏRTAC xəbər verir ki, 13 ölkədən olan beynəlxalq səyahətçilərin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərinin növbəti ünvanı Cəbrayıl rayonunda yerləşən tarixi Xudafərin körpüsü olub.

Daha sonra səyyahlar Füzulidə rayonunda olacaq, ərazilərdə aşkarlanan minə və partlamamış sursatların zərərsizləşdirilməsi prosesini izləyəcəklər.

"Azərbaycan Qarabağın abadlaşdırılması istiqamətində çox böyük işlər görür"

Azərbaycan Qarabağın abadlaşdırılması istiqamətində çox böyük işlər görür. Bu barədə Trend-ə "Most Traveled People" (MTP) səyahət klubunun nümayəndə heyətinin rəhbərlik etdiyi Çarlz Vili deyib.

"Artıq üç ildir ki, Qarabağda turlar keçirirəm və dəfələrlə bura gəlirəm. Qarabağ bütünlüklə heyvətdir. Şuşadan Ağdam, Zəngilan ətrafına qədər piyada getmişik və indi Cəbrayıl Xudafərin körpüsündəyik. Burada yollar getdikcə daha da yaxşılaşır. Demək, Azərbaycan Qarabağın abadlaşdırma üçün çox böyük işlər görür", - deyərək vurğulayıb.

Səyyahlar Füzulidə minaların zərərsizləşdirilməsini izləyiblər

Dünyanın ən nəhəng dörd səyyah şəbəkəsindən biri olan ABŞ-nin MTP (Most Traveled People) klubunun təsisçisi Çarlz Vili (Charles Veley) rəhbərlik etdiyi 13 ölkədən olan səyyahlar Füzulidə minaların zərərsizləşdirilməsi prosesini izləyiblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Füzulidə rayonu gələn səyyahlar işğaldan azad edilən Horadiz kəndi ərazisində ANAMA tərəfindən aparılan miniatemizləmə işləri ilə tanış olublar. Onlara məlumat verilib ki, hazırda olduqları ərazi əsasən tank öleyhinə minaların üstünlük təşkil etdiyi bir sahədir və axtarış vaxtı ərazidə partlamamış silah-sursatlar da aşkarlanıb. Həmçinin qeyd edilib ki, işğal zamanı ərazilər tank öleyhinə minalarla bərabər piyada öleyhinə minalarla və digər partlayıcı qurğularla həddən çox çirkləndirilib və aşkarlanan piyada öleyhinə minaların osas tərkib hissəsi Ermənistan istehsalıdır.

Bildirilib ki, ərazidə təmizləmə işləri mexaniki, əl ilə və təlim keçmiş itlər vasitəsilə olmaqla üç üsulla aparılır. Daha sonra ərazidə aşkarlanan tank öleyhinə minaların partladılma yolu ilə zərərsizləşdirilməsi prosesi həyata keçirilib.

Rusiyalı səyyah: "Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin böyük turizm potensialı var"

"Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində tikintinin nə qədər fəal getdiyini və regionun sürətlə inkişaf etdiyini görmək çox xoşdur". Bunu "Report"a Cəbrayıl-da rusiyalı səyyah Anna Zavyalova deyib.

Onun sözlərinə görə, işğaldan azad edilmiş ərazilərin böyük turizm potensialı var. "Burada zəngin tarixə malik çoxlu şəhərlər var, məsələn, elə həmin Şuşa. Anladığım qədər, Xudafərin də çox qədim körpüdür. Təbii ki, bu yerlərin böyük turizm potensialı var", - A.Zavyalova qeyd edib.

Səyyah həm də tarixi abidələrin vandalizmdən qorunmasına dair çağırış edib. Rayonun gələcəkdə inkişafından danışan A.Zavyalova yerli sakinlərin buraya qayıtmasını arzuladığını qeyd edib.

Xatırladaq ki, 35 nəfərdən ibarət beynəlxalq səyyahdan ibarət nümayəndə heyəti Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində səfərdədir. Bu gün onlar Cəbrayıl rayonundakı Xudafərin körpüsündə olublar.

Səfər dünyaca məşhur MTP (Most Traveled People) klubu tərəfindən təşkil edilib. Son 4 ildə 50-yə yaxın ölkədən 360-dan çox beynəlxalq səyahətçi Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinə səfər edib. Çarlz Vili başçılıq etdiyi bu qrupun səfəri sayca 11-ci olub. Səfərdə 13 ölkədən - ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, İsveçrə, Norveç, İsveç, Portuqaliya, Filippin, Polşa, Macarıstan və başqalarından səyahətçilər iştirak edirlər.

Qeyd edək ki, son 4 ildə 50-yə yaxın ölkədən 360-dan çox beynəlxalq səyahətçi böyük qruplarla Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada 10 dəfə səfərdə olub. 25-27 iyulda bir qrup beynəlxalq səyahətinin MTP (Most Traveled People) səyahət klubunun təşkilatçılığı ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzura olan növbəti səfəri sayılır. MTP-nin səfəri bu qəbildən olan sayca 11-ci səfərdir. Heyətə Charles Veley rəhbərlik edir. O, dünya üzrə 4 nəhəng səyyah şəbəkəsindən biri olan - MTP (Most Traveled People) klubunun təsisçisi və rəhbəridir. Dünya səyyahlarının beynəlxalq reytingində adı ilk 10-luqdadır. Bundan əvvəl 4 dəfə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə səfərdə olub, onlardan 3-də MTP heyətlərinə başçılıq edib.

"Böyük qayıdış" proqramı sürətlə icra olunur

Böyük qayıdışın təhlükəsizliyi etibarlı təmin olunur

Vətən müharibəsi və antiterror əməliyyatlarından sonra Böyük qayıdış prosesinin sürətləndirilməsi və təhlükəsizliyin etibarlı təmin edilməsi məqsədlə qarşıya qoyulan tapşırıqların peşəkarlıqla icrasını Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşları davam etdirirlər.

Müharibə qalıqları, təhlükə mənbələrinin aşkarlanıb zərərsizləşdirilməsi prosesi fasiləsiz davam etdirilir. Bölgənin silah-sursatlardan, partlayıcı maddələrdən təmizlənməsi işi xidmətə cəlb edilən daxili işlər orqanları əməkdaşlarının əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biridir.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, keçirilən tədbirlərlə 19-26 iyul tarixlərində polis əməkdaşları tə-

rəfindən Xankəndi şəhəri ərazisindən 24 avtomat silahı, 1 pulemyot, 9 tüfəng, 28 qumbara, 29 alışıdırıcı, 441 mərmii, 5 süngü-bıçaq, 93 patron darağı, 3118 ədəd müxtəlif çaplı patron və digər sursatlar, Şuşa rayonu ərazisindən 1 pulemyot, 50 qumbara, 7 partlayıcı, 3 mərmii və 320 ədəd müxtəlif çaplı patron, Xocalı rayonu ərazisindən 8 avtomat, 3 tüfəng, 64 mərmii, 121 qumbara, 11 patron darağı, 2 alışıdırıcı, 30 ədəd kустar üsulla hazırlanmış partlayıcı qurğu, 20 ədəd kapsul detonatoru, 3 şaşka, 57 ədəd barıt atımı, 1 ədəd mina detektoru, 1040 ədəd müxtəlif çaplı patron, Kəlbəcər rayonu ərazisindən isə 1 avtomat silahı, 3 ədəd patron darağı və 59 ədəd patron aşkar edilərək götürülüb.

R.BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Qarabağa müntəzəm uçuşlar başlayıb

Füzuliyə uçuşların həyata keçirilməsi Azərbaycanda mülki aviasiyanın inkişafının yeni mərhələsidir

İyulun 17-dən etibarən "Azərbaycan Hava Yolları" Bakıdan Füzuliyə və əks istiqamətdə müntəzəm reyslərə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bununla bağlı Azərbaycanın milli aviasiyası AZAL jurnalistlər üçün Qarabağa press-tur təşkil edib.

AZAL-ın Mətbuatla iş şöbəsinin rəhbəri Fərid Hüseynov bildirib ki, bu, ixtisar hissi doğuran böyük hadisədir. Çünki milli aviasiyası tarixində ilk dəfədir ki, Qarabağa müntəzəm uçuşlar yerinə yetirir. Füzuliyə uçuşlarının həyata keçirilməsi ölkəmizin mülki aviasiyasının inkişafında yeni mərhələdir. Reyسلər vətəndaşlarımızı Qarabağın incisi olan Şuşaya, Laçma və digər ərazilərə daha sürətli və rahat şəkildə səfər etmək imkanı yaradacaq. Füzuliyə müntəzəm uçuşlar Böyük qayıdış dövlət proqramının həyata keçirilməsinə töhfə verməklə yanaşı, regionun turizm və iqtisadiyyatının inkişafı üçün yeni perspektivlər açacaq.

F.Hüseynov qeyd edib ki, Bakı-Füzuli-Bakı marşrutu üzrə reyslər həftədə iki dəfə olmaqla bazar ertəsi və cümə günləri həyata keçirilir. Uçuş müddəti 50 dəqiqə təşkil edir.

AZAL-ın nümayəndəsi bildirib ki, aviabilet əldə etmək üçün yolumuzqarabaga.az portalına daxil olub icazə prosesini keçmək və xüsusi kod əldə etmək lazımdır. Bu kod AZAL-ın rəsmi saytı və ya tətbiqindən bilet alarkən təsdiq üçün tələb olunur. Nəzərə alınmalıdır ki, Qarabağa giriş xüsusi icazə tələb etdiyinə görə, aviabiletləri yalnız Bakı-Füzuli-Bakı marşrutu üzrə və yalnız Azərbaycan vətəndaşları əldə edə bilərlər.

Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin kollegiyasının qərarına əsasən, Bakı-Füzuli/Füzuli-Bakı istiqamətində təyyarə biletlərinin qiyməti bir tərəfə 78 manat məbləğində müəyyən edilib. Bu qiymətə 10 kq-a qədər əl yükü və 23 kq-a qədər baqaj daxildir. Sözügedən istiqamətdə səyahət

edən 2 yaşından 12 yaşınadək uşaqlar üçün tətbiq olunan tarifdən 25 faiz, 0-2 yaşında körpələr üçün isə tətbiq olunan tarifdən 90 faiz güzəştlər nəzərdə tutulub.

Füzuliyə aviabilet əldə edərkən aşağıdakı məqamlara diqqət yetirilməlidir:

- Qarabağa giriş xüsusi icazə tələb etdiyinə görə, aviabiletləri yalnız Azərbaycan vətəndaşları əldə edə bilərlər.

- Aviabilet əldə etmək üçün ilk növbədə yolumuzqarabaga.az portalına daxil olaraq müvafiq bölmədən icazə prosesini keçmək və xüsusi kod əldə etmək lazımdır. Daha sonra AZAL saytına və ya mobil tətbiqinə keçid alaraq həmin kodu və FİN nömrəsini daxil edib icazəni təsdiq etdikdən sonra bilet əldə etmək mümkündür. Verilmiş icazə kodunun müddəti 1 aydır. Bu müddət ərzində aviabilet alıb Qarabağa səfər etmək olar.

Aviabilet yalnız hər iki istiqamətdə və yalnız Bakı-Füzuli-Bakı marşrutu üzrə əldə oluna bilər.

Türkiyə telekanalı: "Xankəndi inkişafının yeni səhifəsinə hazırlaşır"

NTV İŞGALDAN KURTARILAN HANKƏNDİ'DE

Xankəndi addım-addım bərpa olunur və tezliklə Azərbaycanın ən böyük tələbə şəhərlərindən birinə çevriləcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin NTV telekanalının Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş Qarabağ regionundan xüsusi reportajında deyilir.

Jurnalist Sare Selvi Öztürk uzun onilliklər erməni separatçıların nəzarətində olmuş şəhərin bərpası üzrə genişmiqyaslı işlərə diqqət çəkib.

Reportajda qeyd edilir ki, işğal dövründə separatçı rejim tərəfindən istifadə edilən binalar Azərbaycan hökumətinin qərarına əsasən sökülür. Misal olaraq, bu yaxınlarda separatçılar

rın "parlament" binasının yerləşdiyi yer nümayiş etdirilib.

"Bu gün Xankəndi bərpa və rekonstruksiya üzrə böyük meydançadır. Şəhərdə mehmanxanalar, kafelər, restoranlar və mağazalar açılır, sosial infrastruktur fəal şəkildə müasirləşdirilir. Xankəndi inkişafının yeni səhifəsinə hazırlaşır", - deyərək türkijəli jurnalist bildirir.

Öztürk qeyd edir ki, zamanla Xankəndi Azərbaycanın böyük tələbə şəhərinə çevriləcək. "İşğaldan azad olunmuş Xankəndinin ilk sakinləri Qarabağ universitetinin müəllimləri və tələbələri olacaq. Tədris prosesinə fəal hazırlıq davam etdirilir", - deyərək jurnalist ali məktəb binasının fonunda vurğulayıb.

Kəlbəcər rayonuna ilk dəfə infotur təşkil edilib

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi heykəltaras və rəsamlardan ibarət yaradıcı qrup üçün Kəlbəcər rayonu ərazisinə ilk dəfə infotur təşkil edib.

Dövlət Komitəsinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, infotur iştirakçılarına Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rayonda aparılan bərpa-quruculuq işləri, yerli əhalinin doğma yurda geri qayıdışı hazırlanması ilə bağlı

həyata keçirilən tədbirlər haqqında ətraflı məlumat verilib. İncəsənət ustalarına Kəlbəcərin füsunkar təbiəti ilə yerində tanış olmaq, buradakı əsrəngiz mənzərələri əyani şəkildə görmək imkanı yaradılıb. Onlar həmçinin bu ərazilərdə ermənilərin törətdikləri vəhşiliklərin izlərini, dağıdılıb talan edilmiş yurd yerlərimizi müşahidə edib, hazırda təsərrüfat məqsədi üçün rayon ərazisinə gəlmiş yerli sakinlərlə həmsöhbət olublar. Fırça və tişə ustaları təbiət mənzərələrini birbaşa naturadan çəkmək fər-

sətindən də yararlanıb, kağız üzərində cizgilər işləyib, foto və videoçəkilişlər və kətan üzərində cizgilər işləyib, foto və videoçəkilişlər aparıblar.

Yaradıcı qrupun üzvləri səfər çərçivəsində Kəlbəcər şəhərini, qədim alban məbədi Xudavəng monastırını ziyarət edib, Sərsəng su anbarının yerləşdiyi ərazidə olublar. Onlar səfərin məhsuldar və faydalı olduğunu qeyd ediblər.

Xatırladıq ki, Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramının Tədbirlər Planının 3.1.2-ci bəndinin icrası çərçivəsində Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi müxtəlif yaradıcı peşə sahiblərindən ibarət qrupların iştirakı ilə Qarabağa və Şərqi Zəngəzura infoturlar təşkil edib.

Kardioloqlar Ağdərə və Tərtər rayonlarında əhaliyə xidmət göstərirlər

İşğaldan azad olunan ərazilərə "Böyük Qayıdış" Proqramı çərçivəsində Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunun (ETKİ) tibb heyəti tərəfindən Ağdərə və Tərtər rayonlarında əhali üçün ikigünlük kardioloji müayinələr aparılıb.

Tədbirin əsas məqsədi vətəndaşlarda ürək-damar sistemi xəstəliklərinin qarşısını almaq, miokard infarktı riskinin erkən aşkarlanması və müvafiq müalicələrin təyin edilməsidir.

Tədbirin ilk günündə Ağdərə rayonunun Suqovuşan qəsəbəsində və Talış kəndində tibbi müayinələr təşkil olunub. İkinci gün isə aksiya öz işini Tərtər rayonunda

şəhid və qazi ailələri üçün müayinələr ilə davam etdirib.

Aksiya çərçivəsində ETKİ-nin kardioloqları, tibb bacısı və laboratoriya üzrə mütəxəssislərindən ibarət briqadası tərəfindən əhaliyə tibbi baxış keçirilib, ExoKQ, EKQ müayinələri aparılıb. Eyni zamanda qanda şəkər, ekspres üsul ilə xolesterinin səviyyəsi müəyyən edilib. Bundan əlavə, müayinələr zamanı səhhətdə problem aşkarlanan sakinlərə peşəkar tibbi məsləhətlər verilib və müvafiq müalicələr təyin olunub.

Tibbi aksiya zamanı 200-ə yaxın vətəndaş müayinələrdən keçirilib, əhali üçün maarifləndirmə işləri aparılıb. Ətraflı təqdimatla çıxış edən Kardiologiya İnstitutunun direktoru, professor Gülnaz Da-

daşova ürək-damar xəstəliklərinin müasir tibbin ən aktual məsələlərindən biri olduğunu diqqətə çatdırıb. ETKİ-nin direktorunun sözlərinə görə, ürək xəstəliyi və insult üçün ən əhəmiyyətli davranış risk faktorlarına qeyri-sağlam qidalanma, fiziki aktivliyin səviyyəsinin aşağı olması, siqaret və alkoqoldan istifadə kimi zərərli vərdişlər aiddir.

Eyni zamanda tədbirdə yerli əhaliyə ürək-damar xəstəlikləri və onların profilaktikası haqqında faydalı məsləhətlər verilib, iştirakçıları maraqlandıran suallara cavablandırılıb.

Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov aksiyaya qatılan şəhid ailələri və qazilərlə səmimi söhbət edib, onların qayğıları və problemləri

ilə maraqlanıb. Aksiyadan sonra rayon rəhbəri Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunun əməkdaşları ilə rayon icra hakimiyyətinin inzibati binasında görüşüb, onlara bu nəticə təşəbbüsü həyata keçirdikləri üçün təşəkkür edib.

Tibbi müayinədən keçən şəhid ailələri, qazilər və müharibə iştirakçıları onların sağlamlığına, rastaşdıqları problemlərə həssaslıqla yanaşıldığına, göstərilən diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Ermənistan sülh istəmir

Qərbi regionu yenidən müharibə ocağına çevirmək iddiasındadır

"Son vaxtlar Azərbaycan tərəfindən dəfələrlə Ermənistanla xəbərdarlıq edilib. Ermənistan silah-sursatın verilməsi ilə bağlı istər Hindistanla bağlanan müqavilə, istər "Avropa Sülh Fondu" adı ilə 10 milyon avro vəsaitin verilməsi, istərsə də Fransa ilə hərbi əlaqə sahəsində bağlanan sazişlər gərginliyin artırılması və Azərbaycan əleyhinə atılan addımlardır. Bununla əlaqədar Ermənistan özü nəticə çıxarmalıdır".

qarşı atılan addım kimi qiymətləndirir", - deyərək bildirdi.

O qeyd edib ki, hərbi təxribatların artması, Qərbi Ermənistanı silahlandırması Azərbaycan tərəfindən ciddi izlənilir, təhlillər aparılır. Hər hansı təhdidin qarşısını almaq üçün mütləq şəkildə adekvat addımlar atılır və bundan sonra da atılacaq. Ermənistanın öz daxili və xarici siyasəti, müstəqilliyi olmadığı üçün Qərbin atdığı addımların nə ilə nəticələncəyini hələ də dərk edə bilmir.

A. Nağıyev vurğulayıb ki, Avropa ölkələri həmin sülh fondundan Ukraynaya, digər dövlətləri silahlandırsalar da, fias-koya uğradıqları üçün indi də həm Rusiya əleyhinə, həm də Cənubi Qafqazda sülhün pozulması istiqamətində plast-darm kimi Ermənistanı seçməklə ondan vasitə kimi istifadə edirlər: "Müxtəlif bəhanələr götürə bilərlər, lakin silah-sursatın, hərbi texnikanın artması bir daha münaqişənin yenidən alovlanmasına rəvac verir və sülhün bərqərar olmasına ziyan gətirəcək əsas amil kimi nəzərə alınmalıdır. Ümumilikdə Qərbin atdığı addımlar sülhə deyil, yeni müharibə ocaqlarının yaradılmasına xidmət edir".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Ermənistan xarici işlər nazirlərinin növbəti "3+3" platformasında iştirakla bağlı hələlik qərar verməyib

Ermənistan hökuməti region ölkələrinin xarici işlər nazirlərinin "3+3" formatında Türkiyədə keçiriləcək görüşündə iştirakla bağlı hələlik qərar verməyib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə erməni mətbuatı Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinə istinadla məlumat yayıb.

Bildirilir ki, bundan əvvəl İrəvan Ermənistanın səfəri Mehdi Sobhani xarici işlər nazirlərinin "3+3" formatında növbəti görüşünün yaxın vaxtlarda Türkiyədə keçiriləcəyini deyib.

Ermənistan XİN-dən verilən məlumata görə, eger "3+3" regional platformasının üçüncü iclasında Ermənistanın mümkün iştirakı ilə bağlı konkret razılaşmalar olarsa, bu barədə ictimaiyyəyə məlumat veriləcək.

İsrail ABŞ-yə Qəzzada atəşkəs razılaşması üçün yeni təklif göndərmiş

İsrail Qəzza zolağında atəşkəs razılaşması və girovların azad edilməsi üçün yenilənmiş təklifini ABŞ-yə təqdim edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə "Axios" portalı İsrail rəsmisinə və digər mənbələrə istinadla məlumat yayıb.

İsrail rəsmisinin sözlərinə görə, yeni təklifdə Qəzza zolağının cənubundan şimalına silah ötürülməsinin və yaraqlıların keçməsinin qarşısını

almaq üçün xarici mexanizmin yaradılmasından bəhs edilir. Bundan əlavə, sazişin birinci mərhələsində İsrail Müdafiə Qüvvələrinin yenidən yerləşdirilməsindən, eləcə də anklav və Misir sərhədində Filadelfiya dəhlizi adlanan ərazidə onların mövqelərinin qorunub saxlanmasından danışılır.

Təklif İsrail, Qətər və Misirin iştirakı ilə Romada keçiriləcək danışıqlardan əvvəl göndərilib.

Bakı Təşəbbüs Qrupu Olimpiya Oyunları prinsiplərinin "Paris-2024"də pozulmasına dair bəyanat yayıb

Bakı Təşəbbüs Qrupu Olimpiya Oyunları prinsiplərinin "Paris-2024"də pozulmasına dair bəyanat yayıb.

AZƏRTAC bəyanatı təqdim edir:

"Olimpiya Xartiyasında qeyd edilir ki, "Olimpiya hərəkətinin məqsədi insan ləyaqətinin qorunmasına xidmət edən dinc bir cəmiyyəti təşviq etmək üçün idmanı bəşəriyyətin harmonik inkişafına yönəltməkdir".

Fransa Respublikasının Prezidenti Emmanuel Makron və onun Hökuməti hazırda Fransada keçirilən "Paris-2024" Olimpiya Oyunlarını "sülh və ümid anı" kimi təqdim etsə də, Fransanın kolonial və neokolonial siyasəti bunun əksinə deyir.

Polineziya, Korsika, Melaneziya, Karib və Antil adalar qrupundan olan müstəqillik uğrunda mübarizə aparan siyasi partiya və hərəkət nümayəndələrindən öldürülmüş və mənzillərində öldürülmüş kişilərin və qızların məlumatlarına əsasən, məşğulluq sektorunda və mənzillərin öldürülməsinə çıxışda ayrı-seçkilik, eləcə də təbii sərvətlərin istismarı və ya məsələ, Fransa Hökumətinin himayəsi altında təşkil edilən kütləvi immiqrasiya halları qeydə alınıb.

Olimpiadanın ruhuna tamamilə zidd olan bir sıra halları diqqətinizə təqdim edirik:

- Müvafiq ərazilərdə fransız monopollərinin xeyrinə olan zəif iqtisadi inkişaf strategiyası həyata keçirilir: əhalinin həddindən artıq ərzaq asılılığı (qida məhsullarının 80 faizindən çoxu Fransadan gəlir), həyat səviyyəsinin yüksək qiyməti, yoxsulluq (Fransız Qvianasında əhali-

nin 50 faizi yoxsulluq həddindən aşağı səviyyədə yaşayır) və hər cür iğtişalara (zərəkət, silah və narkotik ticarəti) səbəb olan kütləvi işsizlik bu ərazilərin gələcəyini ciddi şəkildə təhlükə altına alır;

- 1989-cu il Yerli Xalqlara dair Konvensiyasının (No. 169) ratifikasiya edilməməsi (Fransız Qvianası);

- Artan təhlükə altında olan yerli dilləri arxa plana keçirən və yerli uşaqlara yerli tarixləri, nə coğrafiyası, nə mədəniyyətləri, nə də gələcəkləri ilə bağlı istəklərinə uyğun olmayan fransız tədris proqramlarını tətbiq edən fransız mədəniyyətinin hegemonluğunun qurulması və assimilyasiya siyasəti;

- Torpaqların zəbt edilməsi, - (Fransız Qvianası torpaqlarının 90 faizi Fransa dövlətinə məxsusdur), milyonlarla kvadratkilometr müstəsna iqtisadi zonaya (MİZ) nəzarət (Fransa sahəsi 11 milyon kvadratkilometr olan MİZ ilə dünyanın ikinci ən böyük dəniz gücüdür), on illər ərzində Fransadakı yerli xalqların gələcəyini deportasiya siyasəti Qvadelupa və Martinikdə görünməmiş demoqrafik böhrana səbəb oldu və təbii sərvətlərin talan edilməsinə böyük töhfə verdi, - təbii resurslarının talan edilməsi;

- Bütün müqaviməti cinayət hesab edən və korrupsionerləri qoruyan ikisəviyyəli müstəmləkə ədalətinin qurulması (Martinik və Qvadelupada xlordekon zəhərlənməsinə və torpaq oğurluğuna qarşı mübarizə aparan gənclərin həbsi, bu statusu və qeyri-bərabər rəftarı tanımadan siyasi məhbusları mühakimə edən korsi-

yalılar üçün müstəsna yurisdiksiyaların tətbiqi və onların saxlanması şəraiti, Kollektiv Jüstiss Matinik Assosiasiyasının prezidenti Cənab Herve Pintonun həbsi);

- Polineziyanın yenidən dekolonizasiya olunacaq ölkələr siyahısına daxil edildikdən sonra boş kreslo siyasəti;

- Yerli əhalinin Olimpiya Oyunlarında həm də öz ölkələrinin bayrağı altında çıxış etmələrindən imtina olunması;

- Müstəmləkəçi Qərbi dövlətlərinin, xüsusən Hind-Sakit Okean zonasında (Polineziya, Yeni Kaledoniya), həm də Karib dənizi-Amerika zonasında və Korsikada (Solenzara bazası) müharibə hazırlığına geostrateji hərbi bazalar kimi yerli xalqların iradəsinə zidd olaraq ərazilər istifadə edilməsi (Qviana, Martinika, Qvadelupa);

- Numea sazişinin öhdəliyi olan dekolonizasiya prosesinə əməl edilməməsi və beləliklə, qeyri-qanuni referendumun keçirilməsi və seçicilərin genişləndirilməsi nəticəsində kanakların öz torpaqlarında azlıq halına gətirilməsi, eləcə də ölkələrdən və ailələrindən uzaqda olan CCAT (Ərazilərin Koordinasiyası Şəbəkəsi) fəalları çoxsaylı həbsləri və deportasiyası.

Yuxarıdakıları nəzərə alaraq, ritorik və sadə suallar veririk:

XXI əsrdə "sülh və ümid anı" olan Olimpiya Oyunları xalqları özünə tabe edən bir ölkədə keçirilə bilərmi?

Olimpiya Oyunlarına evsahibliyi edən ölkə Kanakidə azadlığa qoyulan məhdudiyyətləri aradan qaldırırsa, həmçinin siyasi məhbusları azad edə bilməzdimi? Onların da öz evlərində azyaşlı uşaqları ilə birlikdə bu "sülh anı"ni yaşamaq hüququ var".

Olimpiadanın açılışı Qərbdə də şok effekti yaradıb

Paris Olimpiya Oyunlarının açılış mərasimində LGBT sənətçilərinin ifa etdiyi "Son şam yeməyi" süjetinin ədəbsiz parodiyası qəzəblə qarşılandı. Amerikalı milyarder İlon Musk yazdı: "Bu, xristianlara qarşı son dərsə hörmətsizlik idi".

Fransanın "Rekonkista" Partiyasının üzvü Ceffri Fumye bununla bağlı deyib: "Bir fransız və bir xristian olaraq, açılış mərasimi zamanı milli şərafətimizə və inancımıza xələl gətirən "Son şam yeməyi"nin parodik nümayişinə görə özümü iğtişat təhqir olunmuş hiss edirəm".

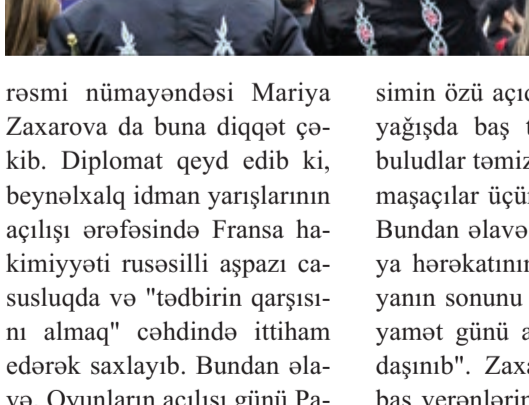
Macarıstanın "Magyar nemzet" qəzeti də bu qəzəbi bölüşür: "Təbii ki, xristianlığa qarşı adi böhtanları da görməməzləşdirmək gəlməz. Axsamın döşəməli uğursuzluğu Da Vinçinin "Son şam yeməyi" əsərinin parodiyası idi".

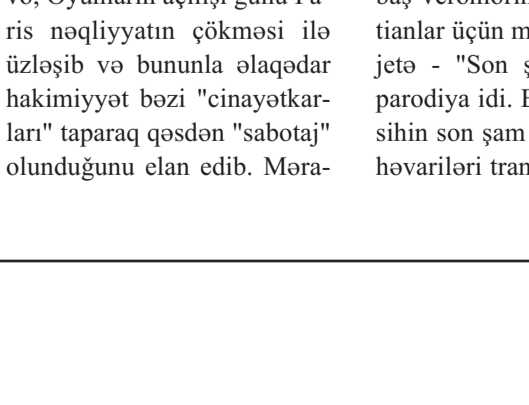
Türkiyənin "Yeni Şafak" qəzeti isə qeyd edib ki, daha çox moda nümayişinə bənzərən bu biabıçlı şouya, təəssüf ki, azyaşlı uşaqlar da cəlb olunub.

Həmin gün Yunanıstanın pronews.gr portalı Qərbi Avropada sivilizasiyanın və xristian mədəniyyətinin süqutunu nümayiş etdirən Parisdə Yay Olimpiya Oyunlarının açılış mərasiminin tamaşaçıların kəskin reaksiyasına səbəb olduğunu qeyd edib. Bildirilir ki, Parisdə Olimpiya bayramı və olimpiizm idealları transgenderslərin paradına çevrilib.

Açılış mərasimini övladları ilə birgə izləyən Avropa Parlamentinin deputatı Marion Mareşal Le Pen də qəzəbini dilə gətirib. O, başı kəsilmiş Mariya - Antuanettanın, öpüşən cütlüyü, transvestitləri və xoreografiyanın ümumi eynibəzərliklərini qiymətləndirməkdə çətinlik çəkdiyini bildirdi. Fransada keçirilən Olimpiadanın açılış mərasimi bütün cəfəngiyyətləri eyni vaxtda birləşdirdiyi üçün böyük uğursuzluqla keçib. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin

etmişlər. Diplomat öz Telegram kanalında qeyd edib: "Görəsən, Parisdə Olimpiadanın açılış mərasiminin bu qədər böyük uğursuzluğa düşməsi üçün daha nə qədər "casus" göndərmək lazım idi? Bu, alt deyil. Bu, Senanın dibidir".

Britaniyanın "Guardian" nəşri isə bu biabırçılığa Tanrının da biganə qalmadığını vurğulayıb: "Nəinki yenilikçi, həm də imperiya əzəməti ilə bəzədilmiş bir mərasimə 120 milyon avro xərcləyən, illərlə öz əhəmiyyətini nümayiş etdirən və sonra yaratdıqları hər şeyi yağışın altında qoyan Fransa Olimpiya Komitəsinin cəsarətinə heyran olmaq lazımdır. Yağış həm də Tanrı tərəfindən bu cür ədəbsizliyi yuyub aparan cəza cəhdi sayıla bilər..."

Qeyd edək ki, Sena boyunca keçirilən parad zamanı əlcəzairli idmançılar 1961-ci ildə Parisdəki qırğınlar zamanı həlak olan həmvətənlərinin xatirəsinə suya qızılqul atıblar. O vaxt Əlcəzairin müstəqilliyi üçün keçirilən mitinqlər şəhər polisi tərəfindən vəhşicəsinə yatırılıb, nəticədə 40 nəfərdən 200-ə qədər nümayişçi həlak olub.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkəti dayanıqlılıq sərəşlərinin artırılması üzrə genişmiqyaslı təlim proqramı keçirib

COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkəti dayanıqlılıq sərəşlərinin artırılması üzrə genişmiqyaslı təlim proqramı keçirib.

Şirkətin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, proqram onlayn təlimlər və canlı infossesiya modulundan ibarət üçfəzlik layihə çərçivəsində iyulun 8-dən 26-dək keçiriləcək.

Əməliyyat Şirkəti və xarici ekspertlər tərəfindən reallaşdırılan intensiv təlim proqramı müxtəlif dövlət qurumlarının COP prosesi ilə yaxından tə-

minatlıdır və tədbirdə səmərəli iştirakını, eləcə də bu qurumların sahib olduğu dayanıqlılıq sərəşlərinin artırılması üçün məlumatlılığın təmin edilməsinə yönəlib. İqlim, dayanıqlılıq, idarəetmə və sosial sahələrdə əhatə edən proqram ölkənin 8 müxtəlif sektorunu təmsil edən dövlət qurumları üçün fərqli sessiyalardan ibarət olub və iqlim problemlərinin daha dərinlən mənimsənilməsi, eləcə də effektiv cavab strategiyalarının inkişaf etdirilməsinə xidmət edib. Belə ki, nequlyat, enerji, iqlim və fəvqəladə hallar, iqlim maliyyəsi və iqtisadiyyat, qida təhlükəsizliyi və kənd təsərrüfatı, səhiyyə, turizm, miqrasiya, gənclər və təhsil sektorları daxil ol-

maqla müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən ümumilikdə 49 qurum təlim proqramından yararlanıb.

Proqram çərçivəsində eyni zamanda COP29 Təşkilat Komitəsi üçün infossesiya görüşlərinə də start verilib. Burada iqlim fəaliyyətinin əsas istiqamətləri, COP29-un tematik günləri, COP29 Azərbaycan sədrliyinin fəaliyyət gündəliyi və yeni təşəbbüslər toplusu kimi mövzulara toxunulub.

Dövlət qurumları üçün təlim və sərəşlərinin artırılması proqramı Azərbaycanda ilk dəfə keçiriləcək olan COP29 iqlim konfransına dair sual-yaradan mövzulara aydınlıq gətirilməsinə xidmət edib.

Azərbaycanın "yaşıl gündəliyi"ndə külək enerjisinin öz yeri var

COP29-a hazırlıq, əslində isə, Azərbaycanın "yaşıl gündəliyi" bu qlobal tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinə qərar verildikdən xeyli əvvəl başlanıb. Dövlətimizin "yaşıl enerji" ilə bağlı xüsusi strategiyasında külək enerjisi istehsalı da önəmli yer tutur və bu, təsəvvür deyil.

Global Külək Enerjisi Şurasının (Global Wind Energy Council - GWEC) hazırladığı hesabatla görə, Azərbaycan oşfor zonalarında külək enerjisi potensialına görə dünyada Avstraliyadan sonra 2-ci ölkədir. Azərbaycandan sonra isə bu siyahıda Şri-Lanka və Türkiyənin adı yer alır.

Külək enerjisi küləyi meydana gətirən hava axınının sahib olduğu hərəkət (kinetik) enerjisidir. Bu, alternativ (bərpaolunan) enerji mənbələrindən biri hesab olunur. Bu enerjinin bir hissəsi faydalı olan mexaniki və ya elektrik enerjisinə çevrilir.

Qiymətləndirmələr göstərir ki, küləyin sürəti saniyədə 3-4 metr olduğu halda elektrik enerjisinin öldə edilməsi mümkündür. Bakıda küləyin orta sürəti saniyədə 11 metrdir. Bundan başqa, işğaldan azad edilmiş Laçın və Kəlbəcər rayonlarında da küləkdən elektrik enerjisi alınması potensialı böyükdür. Kəlbəcər rayonunun dağlıq ərazilərində küləyin orta illik sürəti saniyədə 7-8 metr təşkil edir. Deməli, külək enerjisinin istifadə imkanlarımız genişdir.

Keçən ilin oktyabr ayında Prezident İlham Əliyev "Qaradağ" Günəş-Elek-

trik Stansiyasının rəsmi açılış mərasimində çıxışında Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun və Naçıvanın "yaşıl enerji" zonası elan olunduğunu bir daha vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı külək enerjisindən də danışıraq deyib: "Bizim təbii sərəşlərimizin istifadəsi üçün böyük potensial var və aydınlıq ki, külək də artıq bu sərəşə çevrilir. Çünki külək həmişə, xüsusilə də təy-yarə ilə enəndə bəzən müəyyən problemlərin mənbəyi olub. Lakin indi külək təbii sərəşdir. Bunu ola bilsin, 10-20 il bundan əvvəl təsəvvürə gətirmək çətin olardı. Lakin indi bu belədir və xüsusilə Xəzər dənizində külək çox güclüdür. Hətta bu gün buradakı külək onu göstərir ki, bu potensial buradadır".

Azərbaycan bu sahədə də bir sıra tanınmış xarici şirkətlərlə tərəfdaşlıq edir. Bunlardan biri Sudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" şirkətidir. Bu şirkətlə tikilməkdə olan "Xızı-Ab-

şeron" Külək-Elektrik Stansiyası xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Stansiyanın təməli 2022-ci il yanvarın 13-də Xızı rayonunun ərazisində qoyuldu. Bu, ölkəmizdə xarici sərmayə cəlb edilməklə həyata keçirilən ilk sənaye həcmli bərpaolunan enerji layihəsidir. Eyni zamanda stansiya Azərbaycanda ən böyük külək enerji stansiyası olacaq. Müqayisə üçün qeyd edək ki, hazırda Xızı rayonunun ərazisində yerləşən 50 MVt gücündə "Yeni Yaşma" Külək-Elektrik Stansiyasında 20 külək turbini var və onların hər birinin gücü 2,5 MVt-dir. Bu layihədə isə təxminən 37 külək turbini olacaq və hər biri 6,5 MVt gücündə planlaşdırılıb.

Layihənin investisiya dəyəri 300 milyon dollar həcmində qiymətləndirilir. "Xızı-Abşeron" stansiyasında ildə 1 milyard kilovat/saat elektrik enerjisi istehsalı proqnozlaşdırılır ki, bu da təxminən 300 min evin elektrik enerjisi ilə təmin olunması deməkdir. Bu layihə-

nin həyata keçirilməsi ilə ildə atmosferə atılan 400 min tondan artıq karbon qazı emissiyasının qarşısı alınacaq. Bu da təbii ki, ekoloji baxımdan əhəmiyyət daşıyır. Həmçinin ildə 200 milyon kubmetr qaza qənaət ediləcək. Beləliklə, layihə ekoloji faydaları ilə qlobal iqlim hədəflərinə yaxınlaşmağa kömək edəcək.

Bu il iyunun əvvəlində keçirilən Bakı Enerji Həftəsi zamanı Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazovun "ACWA Power" şirkətinin nümayəndələri ilə görüşündə bildirildi ki, stansiya gələcək istismara verilməyəcək. Elə həmin görüşdə "Xızı-Abşeron"un inşası ilə yanaşı, 200 MVt-lıq Batareya Enerji Saxlama Sistemi (BESS) və 200 MVt-lıq quruda külək enerjisi layihələrinin ixrac imkanları çərçivəsində icrasına dair müzakirələr aparıldı. BESS layihəsi üzrə proseslərin sürətləndirilməsi razılaşdırıldı.

Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən görüşlərdə "TotalEnergies" və "Sayppem" şirkətləri ilə də külək enerjisi sahəsində əməkdaşlıq məsələləri geniş müzakirə olundu.

Bir neçə aydan sonra COP29-a toplaşan çoxsaylı qonaqlarımız Azərbaycanın təbiəti və iqlimi ilə yaxından tanış olacaqlar. Onlar Bakımızın küliyini də, bu təbii hadisənin sərəşə çevirdiyimizi də əyani görəcəklər. Təbii ki, bu sahədə yeni layihələrin ideyası yaranacaq, yeni başlanğıclara imza atılacaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Hesablama Palatası: "ClimateScanner" in nəticələri COP29-da təqdim olunacaq

"ClimateScanner" ("İqlim Skaneri") layihəsinin nəticələri bu ilin noyabr ayında Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasında (COP29) təqdim olunacaq. "Report" bu barədə Hesablama Palatasına istinadən xəbər verir.

Məlumatla görə, Braziliya Ali Audit Orqanı (AAO) - Federal Hesablama Məhkəməsi ilk dəfə olaraq BMT-nin Auditorlar Şurasına üzv seçilib. Braziliya AAO-su 2030-cu ilə qədər Fransa və Çin AAO-ları ilə birlikdə altıillik müddətə bu vəzifəni icra edəcək.

Bununla əlaqədar, BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreş Braziliya AAO-nun sədri Bruno Dantası Nyu Yorkdakı mənzil-qorərgahda qəbul edib. Görüşdə B.Dantas "ClimateScanner" layihəsinin cari vəziyyətinə dair məlumatları Baş katibə təqdim edib və qeyd edib ki, Ali Audit Orqanlarının Beynəlxalq Təşkilatı (INTOSAI) çərçivəsində Braziliya və 17 ölkəni təmsil edən AAO tərəfindən hazırlanmış iqlim siyasətlərinin auditini üçün qlobal metodologiya olan "ClimateScanner" layihəsinə 127 ölkə qoşulub. Bildirilib ki, həmin ölkələrin AAO-ları üçün nəzərdə tutulmuş təlimlərdən sonra müvafiq qiymətləndirmələrin aparılması planlaşdırılıb.

Baş katib layihənin gedişatından məmnun qaldığını, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə təşəbbüsləri üzrə hökumətlərin cəmiyyətdə təqdim etdiyi məlumatların etibarlılığını təmin etmək üçün məlumatların yoxlanılmasının zəruriliyini bildirib. Onun sözlərinə görə, Paris Sazişinin məqsədlərinə riayət olunması ilə bağlı ölkələrin dərc etdikləri məlumatların araşdırılmasına ehtiyac var.

Bu kontekstdə B.Dantas global iqlim dəyişikliyi ilə bağlı siyasətlərdə ali nəzarət institutlarının roluna dair BMT-nin rəsmi qətnaməsinin vacibliyinə toxunub.

Sonda Braziliya AAO-nun sədri "ClimateScanner" in nəticələrinin noyabrda Azərbaycanda keçiriləcək COP29-da təqdim olunacağını bildirib.

UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin sessiyası çərçivəsində keçirilən tədbirdə COP29-a hazırlıq müzakirə edilib

BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının 29-cu sessiyasına (COP29) hazırlıq UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 46-cı sessiyası (WHC46) çərçivəsində təşkil edilən "Ümumdünya irs, biomüxtəliflik və iqlim: Fəaliyyətin səfərbərd edilməsi və maliyyələşdirmə" mövzusunda keçirilən tədbirdə müzakirə edilib.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə UNESCO üzrə Azərbaycan Milli Komissiyasının "X" sosial şəbəkəsində dərc olunan məlumatında deyilib.

"Bu gün Azərbaycan nümayəndə heyəti UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 46-cı sessiyası (WHC46) çərçivəsində təşkil edilən "Ümumdünya irs, biomüxtəliflik və iqlim: Fəaliyyətin səfərbərd edilməsi və maliyyələşdirmə"

mövzusunda keçirilən paralel tədbirdə iştirak edib. Azərbaycanın nümayəndəsi, Ekologiya və Təbii Sərəşlər Nazirliyinin Ekoloji siyasət və ətraf mühitin mühafizəsi idarəsinin rəhbəri Faiq Mütəllibov ölkəmizin bu məsələ ilə bağlı siyasətindən danışıb. O həmçinin tədbir iştirakçılarına COP29-a hazırlıq prosesi barədə məlumatlandırılıb, - paylaşımında deyilib.

Qeyd edək ki, BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) bu ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək. Bu qərar 2023-cü il dekabrın 11-də Dubayda keçirilən COP28-in plenar iclasında qəbul edilib.

"Bəbirləri mühafizə edək!" ekoloji yay düşərgəsi keçirilib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə start verilən "Qafqaz bəbirlərinin mühafizəsi" layihəsi üzrə "Bəbirləri mühafizə edək!" adlı növbəti ekoloji yay düşərgəsi Lənkəran rayonunda keçirilib.

Gənclər Fondunun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, IDEA İctimai Birliyi, Gənclər Fondu, Ümumdünya Təbiəti Mühafizə Fondunun (WWF) Azərbaycan nümayəndəliyi və Təhsil Nazirliyinin Respublika Uşaq Gənclər İnkişaf Mərkəzi tərəfindən "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində keçirilən düşərgəyə Lənkəran, Masallı və Astara rayonlarından ümumilikdə 30 məktəbli qoşulub.

"Bəbirləri mühafizə edək!" yay düşərgəsinin məqsədi məktəb yaşlarından gənclərin ətraf mühitlə bağlı maarifləndirilməsi, onlarda təbiətə sevgi hissinin formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi, Qafqaz bəbirinin məskunlaşdığı yerlərin yaxınlığında yaşayan məktəblilərin bu nadir növ haqqında məlumatlandırılması və onun mühafizəsi işinin təbliğ edilməsidir.

Düşərgədə məktəblilər Qafqaz bəbirinin qorunması,

insan və ətraf mühit mövzularında seminarlarda, bəbirlərin yaşadığı təbii mühitə ekskursiyalarda, müxtəlif ekoloji tədqiqat və müsabiqələrdə iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, hazırda Azərbaycanda Hirkan ərazisində 15 fərd Qafqaz bəbiri yaşayır.

COP29-dan əvvəl müxtəlif səviyyələrdə tədbirlər intensivləşib

COP29 Sədrliyi Komandası bu həftə iqlim gündəmindəki ən ciddi məsələləri müzakirə etmək üçün gerçəklənməyə başlayıb. Trend-in rəsmi COP29 portalına istinadən verdiyi məlumata görə, Malavida və Türkiyədə keçirilən seminarlarda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər 29-cu Konfransı ərəfəsində təqdim edilmiş olan BMT-nin İqlim Mühafizəsi Konvensiyasına üzv ölkələrin yeni illik Şəffaflıq Hesabatlarının (Biennial Transparency Report - BTR) hazırlanması müzakirə olundu.

Bundan əlavə, iyulun 26-27-də Şamaxıda danışıqlar qruplarının səfər toplantısı keçirilib, onun mərkəzi mövzusu İqlim maliyyəsi - COP29-un əsas məsələsidir.

COP29 gündəliyindəki məsələlərin razılaşdırılması üçün ekspertlərin görüşləri sentyabr ayına qədər davam edəcək. Sentyabr ayında COP-un sərəşlik proqramına uyğun olaraq yüksək səviyyəli görüşlər, xüsusən də sentyabrın əvvəlində - Rio-de-Janeyroda (Braziliya, G20 və COP30-a sədrlik edir) COP29 və COP28 prezidentlərinin və digər şəxslərin iştirak edəcəyi "Paris İqlim Sazişi və 2030-cu ilədək Davamlı İnkişaf Gündəliyi arasında sinerjiya üzrə Beşinci Qlobal Konfrans" keçiriləcək.

Sentyabrın sonunda Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyası çərçivəsində ÇNL-ə sədrlik edən üçlüyün - BƏƏ (COP28), Azərbaycan (COP29) və Braziliyanın (COP30) ən yüksək səviyyədə iclası keçiriləcək.

Daha sonra COP "Troyka"sının nazirləri G20 "İqlim və Maliyyə üzrə Birgə Nazirlər Konfransı"nda iştirak edəcəklər. Bu görüşlər oktyabrın sonu və noyabrın əvvəllərində keçiriləcək COP29 ilə bağlı tədbirlərdən əvvəl olacaq.

Qeyd edək ki, noyabrın 11-22-də Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflərinin 29-cu Konfransı keçiriləcək.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

AFAQ qadın sahibkarların böyük dəstəkçisidir

Bu gün vacib məsələlərdən biri kənd yerlərində yaşayan qadınların iqtisadi və sosial həyatda fəal iştirak etmələridir. Odur ki, Azərbaycanda əhalinin dördü-birini təşkil edən kənd qadınlarının sosial və iqtisadi həyatda iştirakına dövlət tərəfindən böyük önəm verilir. Kənd təsərrüfatında çalışan çoxlu sayda sahibkar qadın var ki, onlar öhdələrinə götürdükləri işin ağırlığını və məsuliyyətini ağılla dərk edib, yüksək noticə aldə edirlər.

Hazırda kənd qadınlarının təsərrüfat sahibi olması üçün imkanlar genişdir. Çünki hər ailənin pay torpağı var. Ancaq bu, yetərli olmadıq üçün zaman-zaman birgə fermer təsərrüfatları qurmağa ehtiyac yaranır. Əgər 5-6 nəfər fermer qadın birlikdə təsərrüfatlarını birləşdirsələr, kommunal xərclər də bölünər. Nəticədə təsərrüfat sahibi olmaq istəyən qadınların qarşısındakı problemlərdən biri azalar. Belə olan halda onların özünə inam hissi formalaşır. Qadın fermer əkdüyü məhsulu bazarda normal qiymətə sata bilməz, təbii ki, gördüyü işə marağı azalar. Nə yaxşı ki indi yerlərdə ayrı-ayrı qadınların liderlik bacarığı bu məsələni müsbət həll edir, yaradılan birgə təsərrüfatlar böyük fayda verir. Vaxt var idi yerlərdə qadın fermerlərin inkişafına mane olan əngəlləri aşmaq çətin idi. Onların ehtiyaclarına və problemlərinə cavab verən proqramlar, layihələr yox idi. Kənd məsləhət xidmətləri qadınların tələbatına çox hallarda adekvat cavab vermirdi. Bu da ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilmə-

sinə və qida ehtiyaclarının ödənilməsinə mənfi təsir edirdi. Amma indi bu cür neqativ hallar demək olar ki, aradan qaldırılıb, xanım fermerlərin açma bilməyəcəyi şey yoxdur. Azərbaycanda qadınların 25,4 faizi kənd təsərrüfatında çalışır. Aqrar sahədə çalışan qadınların qlobal səviyyədə çəkisinin artması müşahidə olunur. Kənd yerlərində məşğulluğun artırılması məqsədilə şirniyyat evi, təcrid, xalça toxuma sexi, inkubator kimi biznesə marağ göstərilərsə də, qadınlar kənd təsərrüfatının pambıqçılıq, bağçılıq, tərəvəzçilik, xüsusilə də istixanalarda tərəvəz yetişdirmək kimi sahələrində özlərini sahibkar kimi sinaməyə başlayırlar. Qnlara bu məsələdə kömək olan, maddi və mənəvi dəstək göstərən bəzi qurumlar xüsusilə layihələr hazırlayıb təqdim edirlər. 2019-cu ildə Dövlət Aqrar Ticarət Şirkəti BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı (FAO) ilə birgə "Aqrar Fəaliyyətli Azərbaycan Qadınları" (AFAQ) layihəsinə başladı. Bu layihədə FAO-nun məqsədi aqrar sahədə qadınla-

rın məşğulluğunu və informasiya, resurs imkanlarını artırmaq, eləcə də satış bazarlarına çıxışı asanlaşdırmaq, bununla da qadınların sosial-iqtisadi rifahının yaxşılaşdırılmasına dəstək olmaqdır. Kənd təsərrüfatı sahəsində öz biznesini quracaq qadın sahibkarların formalaşdırılması, onların marketing və satış sahəsində biliklərinin artırılması, qadınlar üçün kiçik istehsal müəssisələri və istixanaların yaradılması da AFAQ layihəsinə daxildir. Bu qurum qadın sahibkarların sayının art-

masını, həm özlərinin, həm də ailələrinin və kənd icmalarının sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına, qadınların ibarət fermer qruplarının yaradılmasına, təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə etmək üçün ətraf mühitin qorunmasına imkan verir. AFAQ-a qoşulan qadın fermerlər peşəkar mütəxəssislərdən faydalı məsləhətlər əldə etməklə öz təsərrüfatlarını yada və ya inkişaf etdirə bilərlər, üstəlik də layihəyə qoşulan qadın fermerlər digər AFAQçılarla bilik və təcrübə mübadilə-

si etmək imkanı qazanırlar. Bu "qazanc"da əlbəttə ki, dövlətin rolu yetərcəkdir. Ölkədə bu istiqamətdə həyata keçirilən çoxsaylı layihələr demək olar ki, öz müsbət nəticəsini verməkdədir. Onlardan yalnız birini yazmaq fikrimizi təsdiq etmiş olur.

Bu günlər Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən "PAŞA Holding"nin dəstəyi ilə həyata keçirilən "Aqrar Fəaliyyətli Azərbaycan Qadınları" layihəsi çərçivəsində Tovuz rayonunda "Qorb yenilikləri" koo-

perativinə dəstək göstərilib. Kooperativdə 25 qadın fermerin kartof əkdikləri ərzi çiləmə üsulu ilə suvarma sistemi və 360 metr su borusu ilə təmin edilib. Həmçinin kənd təsərrüfatının fərqli istiqamətlərində inkişaf perspektivləri nəzərə alınaraq qadın fermerlər üçün quşçuluq sahəsinə aid təlimlər də təşkil edilib. Təlimlərdə fermerlər yumurta istehsalı istiqamətində təsərrüfatın qurulması və inkişaf etdirilməsi, eləcə də toyuq xəstəliklərinə qarşı mübarizə tədbirləri və digər mövzular barədə faydalı məlumatlar əldə ediblər.

Qeyd edək ki, bu gündə AFAQ layihəsi çərçivəsində 556 fermerə kənd təsərrüfatı sahəsinin müxtəlif istiqamətlərində təlimlər keçirilib. Ümumilikdə isə 25 region üzrə 258 qadına müvafiq avadanlıqlar və aktivlərlə dəstək göstərilib.

Həyata keçirilən bu kimi işlər sübut edir ki, Azərbaycanın dayanıqlı inkişafında qadın fermerlərin sayının daha da artması üçün potensial böyükdür. Onlar Azərbaycanın ölvərşli biznes mühitindən, sahibkarlıq fəaliyyəti üçün yaradılmış imkanlardan və dövlət dəstəyi mexanizmlərindən faydalanmaqla aqrar sahənin inkişafına, bütövlükdə iqtisadiyyatımıza, məşğulluğun təmin olunmasına daha çox töhfə verirlər.

Züleyxa ƏLİYƏVA,
"Azərbaycan"

Maliyyə Nazirliyi "Fitch Ratings" in Azərbaycanla bağlı qərarını təqdir edir

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi "Fitch Ratings" beynəlxalq kredit reyting agentliyi tərəfindən iyulun 26-da Azərbaycanın uzunmüddətli xarici valyutada reytinginin bir pillə artırılaraq BBB-, yəni investisiya dərcəli reytingə yüksəldilməsi barədə qərarını təqdir edir.

Maliyyə Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, 8 ildən sonra suveren reytingimizin yenidən investisiya dərəcəsinə qaytarılması, reyting üzrə proqnozun isə "stabil" olaraq təyin edilməsi heç şübhəsiz ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan hökumətinin həyata keçirdiyi makroiqtisadi və monetar siyasət, institusional islahatlar, investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması, dövlət borcunun, xüsusilə xarici dövlət borcunun aşağı səviyyəsi və digər ardıcıl və çoxşaxəli islahatların beynəlxalq miqyasda qiymətləndirilməsinin təzahürüdür.

Maliyyə Nazirliyi əvvəlki qiymətləndirmələrdə beynəlxalq reyting agentliklərinin ölkəmizin reytingləri məsələsində xüsusi nümayiş etdirməkdə qnamışdır. Sevindirici haldır ki, artıq "Fitch Ratings" ilk olaraq real iqtisadi vəziyyəti və investorların Azərbaycanın kredit riskinə münasibətini obyektiv və adekvat şəkildə ifadə edərək ölkəmizin beynəlxalq kredit reytinginin yenidən investisiya səviyyəsinə yüksəldilməsinə dair qərar qəbul edib.

Ümidvarıq ki, digər beynəlxalq kredit reyting agentlikləri də oxşar mövqedən çıxış edərək Azərbaycanın kredit reytingini investisiya səviyyəsinə təsdiq edəcəklər.

EMTA ilə AİB ekspertləri arasında görüş keçirilib

Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyində (EMTA) Azərbaycanda səfərdə olan Asiya İnkişaf Bankının (AİB) nümayəndə heyətinin bir qrup üzvü ilə görüş keçirilib. Trend bu barədə EMTA-ya istinadən xəbər verir.

"Görüşdə EMTA-nın İdarə Heyətinin sədr müavini Rövşən İsmayilov, AİB-in baş enerji mütəxəssisi Nana Qurgenidze və istilik məsələləri üzrə mütəxəssisi Sakari Oksanen, eləcə də AİB-in Bakı ofisinin və agentliyin əməkdaşları iştirak ediblər.

Görüş zamanı bu ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29), istilik təchizatı sektorunda səmərəliliyin artırılması və dekarbonizasiya, bərpəolunan enerji mənbələrinin təşviqi, eləcə də, AİB-in dəstəyi ilə istilik təchizatı sektorunda pilot layihələrin həyata keçirilməsi və elektroenergetika sektorunda tariflərin tənzimlənməsi istiqamətində müzakirə aparılıb", - məlumatda deyilib.

Görüşdə həmçinin gələcək əməkdaşlıq perspektivləri və qarşılıqlı marağ doğuran məsələlərə toxunulub.

Azərbaycanda dəniz nəqliyyatı ilə yük daşımaları 21 faizə yaxın artıb

Bu ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycanda dəniz nəqliyyatı ilə 1 milyon 121 min 283 dollar dəyərində 1 milyon 435 min 665 ton yük daşınıb. "Report" Dövlət Gömrük Komitəsinə istinadən xəbər verir ki, bu, 2023-cü ilin eyni dövrünə nisbətən müvafiq olaraq 20,5% və 0,03% çoxdur.

Altı ayda dəniz nəqliyyatı ilə ixrac olunan yüklərin həcmi 41 min 626 ton (əvvəlki ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 8,4% çox), dəyəri 63 milyon 24 min ABŞ dolları (31,7% az) olub. İdxal olunan yüklərin həcmi isə 1 milyon 394 min 39 ton (0,1% az), dəyəri 1 milyon 58 min 259 ABŞ dolları (24,9% çox) təşkil edib.

Əhali gəlirlərini əsasən nəyə xərcləyir?

Əhalinin sosial rifahını müəyyən edən onların əməkhaqqı və gəlirləridir. Əməkhaqqı və gəlirlərin artması vətəndaşa tələblərini daha yaxşı təmin etməyə imkan verir.

Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumata görə, cari yanvar-iyun aylarında ölkə iqtisadiyyatında müddə ilə çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,4 faiz artaraq 1003,3 manat təşkil etmişdir. Bu dövr ərzində əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3901,5 manat, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 948,7 manat olmuşdur. Həmin dövrdə dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqqı 945,2 manata, özəl müəssisələrdə isə 1066,1 manata çatmışdır. Mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığortə fəaliyyəti, peşə, elm və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əldə etdiyi gəlirlər müxtəlif mənbələrdən formalaşır. Qeyd

edək ki, ölkəmizdə gəlirlərin əldə edilməsində əməkhaqqı önəmli rol oynayır.

Cari ilin yanvar-iyun aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,3 faiz artaraq 39 milyard 881,2 milyon manat olmuş və hər nəfərə orta hesabla 3913,5 manat düşmüşdür.

Əməkhaqqının və gəlirlərin artması vətəndaşlara əldə etdikləri vəsaitin bir qismini bankda əmanət kimi saxlamağa imkan verir. Əldə edilən gəlirlərin banklarda əmanət kimi saxlanılması, həmçinin hər bir adama əlavə gəlir əldə etmək imkanı verir. Mərkəzi Bankın məlumatına görə, əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği il ərzində 10,3 faiz artaraq cari ilin iyun ayının 1-nə milli valyutada ekvivalentində 13 milyard 678,7 milyon manat təşkil etmişdir. Həmin dövrdə əmanətlərin 65,3 faizi milli, 34,7 faizi xarici valyutada qoyulmuş, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,7 faiz, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği isə 16,2 faiz artmışdır.

Bu ilin birinci yarısında əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pəra-

kəndə ticarət dövrüyəsi 445,7 manat və ya 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 13,2 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 245,9 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 199,8 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

İstehlakçılardan pərəkəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 55,2 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 12,9 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılardan, 5,7 faizi avtomobil benzini və digər yanacaq, 4,7 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,3 faizi ocaqçılıq

məhsulları və tibbi ləvazimatların, 1,2 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 18 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Son altı ayda sosial ödənişlərin məbləği 4 milyard 382 milyon manat olub

Sosial ödənişlərə yönəldilən vəsaitlərdə artım dinamikası 2024-cü ilin 6 ayında da davam edib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bu ilin yanvar-iyun ayları ərzində pensiya, müavinət, təqaüd və ünvanlı dövlət sosial yardımları üzrə əhaliyə 4 milyard 382 milyon manat vəsait ödənilib.

Onu da qeyd edək ki, bu, ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 408,5 milyon manat və ya 10,3 faiz çoxdur.

Azərbaycan və Qazaxıstan arasında ticarət sahəsində əməkdaşlıq imkanları genişlənir

Azərbaycan və Qazaxıstan bir sıra bəyartlıq sertifikatları üzrə razılığa gəlib. Bu da iki ölkə arasında ticarət münasibətlərinin inkişafında mühüm addım olacaqdır. AZƏRTAC Qazaxıstanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə istinadla xəbər verir ki, bu təşəbbüs kənd təsərrüfatı sektorunun inkişafı və global arenada ölkənin mövqeyinin möhkəmləndirilməsi üzrə strategiyamızın tərkib hissəsidir.

Qeyd edilir ki, nazirlik sistemli olaraq səmərəli və effektiv tədbirlər həyata keçirir və təhlükəsizlik standartlarının yaxşılaşdırıl-

ması, istehsalçıların yeni bazarlara çıxmasına kömək üçün tədbir görür.

İndi istehsalçılar Azərbaycana iri və xırdabuynuzlu mal-qaradan alınan süd və süd məhsullarını ixrac edə biləcəklər. Bundan əlavə quş ətini, subməhsulları və

yan məhsulların tədarükü haqqında sənədlər əldə edilib.

Dəvə və dəvə fəsiləsinin nümayəndələri olan lama, alpaca və vikunya, həmçinin cins və ətlik iri və xırdabuynuzlu mal-qara, konservlər, kolbasa məmulatları və digər hazırət məhsullarının ixracı üçün bəyartlıq sertifikatının imzalanması razılaşdırılıb.

"Bu sənədlər Qazaxıstanın ixracının genişləndirilməsi və iki ölkə arasında heyvandarlıq sahəsində iqtisadi tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün yeni imkanlar yaradır. Əminəm ki, bu, iqtisadi artıma və rifahə töhfə verəcək", - deyərək kənd təsərrüfatı naziri Aydarbek Saparov vurğulayıb.

REGIONLAR

Reportaj

Cəlilabadda üzüm yığımına başlanılıb

Üzüm yığımı ilə əlaqədar Cəlilabad DAİM-in (Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzi) məsul işçisi Hafiz Kərimovla "Rizvan" MMC-nin bağlarına gedirik. Burada şirkətin məsul işçisi Əhmədəğa Məmmədovla görüşüb üzüm bağının bir tərəfində, yaşıl ağacların kölgəsi altında qurulmuş çardaqda başlamaqda olan məhsul yığımı barədə söhbət edirik. H.Kərimov deyir:

- Bu il yay fəslindən baş çıxarmaq olmur. Gah gün çıxır, gah göyün üzünə bulud gəlir, gah da şimşək çaxır, leysan yağışlar yağır. Buna görə çiyələk, noxud sahələrinin məhsuldarlığı əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli aşağıdır. Eyni zamanda havaların qeyri-sabitliyi taxıl biçimini də müəyyən qədər ləngitdi. Üzümçü Ə.Məmmədov söhbətə qoşularaq:

- Bunları üzümə aid etmək olmaz. Maşallah olsun, bol məhsul hasilə gəlib. Artıq iki gündür yığma başlamışıq. Siz özünü yaxşı bilirsiniz, məhsul özünü başa gəlir. Onun üçün gərgin işləmək, nəzərdə tutulan aqrotexniki tədbirləri vaxtında yerinə yetirmək lazımdır. Biz də bu sahədə ölməyimizdən gələni etməyə çalışmışıq. Cərgələrarası şum, quru budama, qış suvarması, dəmir-beton dirəklərin və moftillərin tətbiqi, bağlama, bitki aralarından əl ilə belənməsi, yaz becəmələri, dib pöhrələrinin vurulması, 1-ci və 2-ci yaşıl bağlama, xəstəlik və ziyanvericilərə qarşı müalicə, habelə mübarizə tədbirlərinin aparılması, nəhayət, məhsul yığımı. Bunlar məhsul yığımına gətirib çıxaran tədbirlərin ardıcıl şəkildə olan kiçik siyahısıdır. Allaha şükürlər olsun ki, sağ-salamatlıqla sonuncu mərhələyə - məhsul yığımına gəlib çıxmışıq. Bağların ümumi mənzərəsi onu deməyə əsas verir ki, cəhdimiz zəhmət hədəf getməyi. Belə bir məhsul də var: "Malın mal oluncu bazarın bazar olsun!" İndi iş qalır üzümün satılmasına.

Söhbət bu yerində xarici markalı bir minik maşını onların oturduğu çardağa yaxınlaşaraq dayanır. İki nəfər maşından düşür. "Rizvan" MMC-nin məsul işçisi Əhmədəğa Məmmədovla görüşüb üzüm bağının bir tərəfində, yaşıl ağacların kölgəsi altında qurulmuş çardaqda başlamaqda olan məhsul yığımı barədə söhbət edirik. H.Kərimov deyir:

- Əhmədəğa dayı, - deyir, - üzümün vəziyyəti necədir, ondan bizə verəcəksən? Əhmədəğa kişi cavabında:

- Bu nə sözdür?! Hər il necə olubsa, inşallah, bu dəfə də elə olacaq, - deyir bildirir.

Onlar bir tərəfə çəkilib sövdələşirlər. Alcaqlardan biri maşına oturmaq deyir:

- Sağlıq olsun, iki gün ötsün, üçüncü gün səhər saat 11-də yanındaydıq. Yəqin tarax cəhdədən çətinliyiniz-filanınız yoxdur.

- Narahat olmayın, hər şey qaydasındadır.

Bu dəfə mən ondan yetişdirdikləri üzüm sortları barədə məlumat verməsinə xahiş edirəm.

- Bu barədə yaxşı olar ki, o cavan oğlan məhsul versin. Adı Nemətür. Özü də aparıcı mütəxəssisimizdir, ali təhsilli aqronomdur. 2020-ci ildə Rusiya Federasiyasının Ulyanovsk Kənd Təsərrüfatı Universitetini bitirib. Oğlumdur, Allah bütün övladları qorusun.

Gənc mütəxəssis Nemət Məmmədovun verdiyi ətraflı məlumatdan aydın olur ki, "Rizvan" şirkətinin 30 hektar üzüm bağı var. Bundan 26 hektarı məhsuldar, qalan 4 hektarı isə təzə salı-

mlar. Onlar da 3-cü ilə keçəndə bara düşəcəklər. Əkilən sortlara gəldikdə isə, demək olar ki, hamısı xarici ölkələrdən gətirilən sortlardır. Sonra müsahibim anı olaraq fikirləşir deyir:

- Yadımdan çıxmamış onu da bildirim ki, yeni saldıığımız 4 hektarda İtaliyadan gətirdiyimiz çəhrayı rəngli üzüm sortunun tingləri ökmüş. Bağımızda ki digər sortları bunlardır: "Artika" (qara kişmiş), "Belek" (ağ kişmiş), "Sentenial", "Red-Klob", "Prima", "Ora", "Viktoria". Bu süfrə üzüm sortları Cəlilabad şəraitinə yaxşı uyğunlaşmışdır. Əjişmişəm ki, 10-15 il bundan əvvəl buraya gələn fransız mütəxəssislər bizdə üzümçülük üçün çox yaxşı şəraitin, yəni bol günəşin, müntəzəm yağın, bir də üzümçülükdən başı çıxan zəhmətkeş

insanların olduğunu bildirmişlər. Bütün bunların nəticəsi olaraq adları çəkilən üzüm sortları Fransanın özündə 5-6 ilə bərabər düşüyü halda, bizdə 3-cü il məhsul verməyə başlayır.

Daha bir xarici markalı maşın üzüm bağının ortası ilə uzanan yolla bizə tərəf gəlir. Əhmədəğa kişi irəli yeriyib onları qarşılayır. Söhbət edib ayrılırlar.

Ə.Məmmədov:

- Deyəsən, ayağınız yüngüldür. Köhnə tanışlardandır, üzüm sifariş verməyə gəliblər, - deyir. Cibindən dəftərçəsini çıxarıb qeyd aparır. Sonra üzünü oğlu Nemətə tutaraq:

- Sən də bir yerə qeyd elə. Haftanın şənbə günü mal aparmağa gələcəklər. Cəlilabadda üzümçülüğün keçmiş şöhrətini qaytarmaq üçün tədbirlər görü-

lür. Belə ki, bağların sayı və hektarı ilə bərabər artırılır. Düzür, onilliklər boyu qurulan, yaradılan qədər tez bir zamanda bərpa etmək, yoluna qoymaq o qədər də asan məsələ deyil. ancaq yerli sahibkarlar arasında bu işi canlandırmaya təşəbbüs göstərənlər getdikcə artır. Hazırda rayonda 1410 hektar üzüm bağı var. Onlardan 1375 hektarı intensiv, yəni bər verəndir.

Dediymiz kimi, üzümçülərin aylardan bəri gözlədikləri vaxt gəlib çatmışdır. Seçmə yolu ilə dirilən mirvari dənəli ağ, qara üzüm qablaşdırılaraq daxili bazarla yanaşı, Rusiya Federasiyasının müxtəlif şəhərlərinin bazarlarına da yola salınır.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

İqtisadiyyat naziri Yevlax Pilot Aqroparkındakı müəssisələrin fəaliyyəti ilə tanış olub

İqtisadiyyat naziri Bakıda Abşeron rayonu və Sumqayıt şəhəri üzrə qeyri-neft sənayesi üzrə fəaliyyət göstərən sahibkarlarla keçirilən görüşün davamı olaraq regionlarda da sahibkarlarla görüşlər keçirir.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Bakıda Abşeron rayonu və Sumqayıt şəhərində qeyri-neft sənayesi üzrə fəaliyyət göstərən sahibkarlarla keçirilən görüşün davamı olaraq iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayıl Yevlax Pilot Aqroparkında bir sıra müəssisələrin fəaliyyəti ilə tanış olub. Müəssisələrlə keçirilən görüşdə nazirliyin struktur bölmələrinin rəhbərləri, Yevlax Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Anar Tağıyev, İqtisadiyyat Nazirliyinin Harvard Universiteti ilə tədqiqat layihəsi üzrə əməkdaşlığı çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan Harvard Kennedi Məktəbinin professoru Xuan Ximenez və Harvard Beynəlxalq İnkişaf Mərkəzinin Laboratoriyasının tədqiqatçıları da iştirak edib.

Aqroparkın rezidenti ISFA MMC tərəfindən 20 ha ərazidə meyvə bağının qurulması ilə bağlı görülən işlər barəsində məlumat verilib. Layihəyə 310 min manat investisiya qoyulub, 480 ton məhsul istehsalı gözlənilir. Bundan əlavə, rezidentə məxsus 6 ha sahədə tingçilik təsərrüfatı yaradılıb. Layihə çərçivəsində 1,1 milyon manat investisiya qoyulub, ilin sonunda ixrac üçün 800 min ədəd tinqin əldə olunması gözlənilir.

"Azerbaijan Company for Poultry Development" MMC-nin illik istehsal gücü 20 milyon ədəd damazlıq yumurta istehsalı layihəsi ilə tanış olub. Layihənin reallaşdırılması ilə 27,1 milyon manat investisiyanın qoyulması və 32 daimi iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, ümumi ərazisi 2807 hektar olan Yevlax Pilot Aqroparkı ölkə ərazisində kiçik və orta fermerlərin cəlb olunması ilə yaradılan ilk aqroparkdır. Aqroparkda intensiv meyvə bağlarının salınması, heyvandarlıq və quşçuluq təsərrüfatlarının, həmçinin emal sahələrinin yaradılması nəzərdə tutulub. Aqroparkda dövlət tərəfindən 815 ha ərazinin su və elektrik təchizatı tam təmin olunub, təsərrüfatdaxili yollar çəkilib, 370 ha sahədə infrastrukturun qurulması üzrə işlər davam etdirilir.

Aqropark üzrə 1939 ha sahədə 33 sahibkarlıq subyekti rezident kimi qeydiyyatda alınıb. Rezidentlər tərəfindən ümumilikdə 52 milyon manatadək özəl investisiyanın yatırılması ilə 305 nəfər üçün daimi iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Bu gündəlik rezidentlər tərəfindən 29 milyon manat investisiya qoyulmaqla 92 daimi, 190 mövsümi iş yeri açılıb. 19 rezident tərəfindən 991 ha ərazidə əkin işləri aparılıb, 409 ha sahədə meyvə bağları salınıb.

Yevlax Pilot Aqroparkına baxış çərçivəsində Harvard Universitetinin ekspertləri ilə ölkəmizdə yaradılmış sənaye parklarının potensialı, alternativ enerji ilə bağlı layihələr və ekoparkların yaradılması imkanları müzakirə olunub. Ekspertlər ölkəmizə səfər çərçivəsində yaradılmış sənaye parklarının fəaliyyəti ilə də tanış olacaqlar.

Sahibkar və ixracatçılarla dialoqun davamı olaraq Gəncə və ətraf regionların sahibkarları ilə də görüş keçiriləcək.

Muğanlı kəndinin uşaqları təzə məktəbdə təhsil alacaqlar

Zaqatala rayonunun Muğanlı kəndində yeni məktəb binasının tikintisində işlərin xeyli hissəsi yekunlaşıb.

Kənddə geniş, müasir tədris vasitələri və texnologiyalarla təmin olunan məktəb xeyli vaxtdır ehtiyac yaranmışdır. Çünki pedaqoji və şagird kollektivi 1985-ci ildə təsis edilmiş, həm 40 illik istismar müddəti, həm də davamlı zəlzələlər nəticəsində qəzalı vəziyyətə düşmüş məktəb binasından istifadə etmək məcburiyyətində idirlər.

Yeni orta məktəbin inşasına cari ilin yanvarında başlanılıb və artıq işlərin böyük bir hissəsi görülmüşdür. 432 şagird yerlik tədris kompleksi üç mərtəbə və üç korpusdan ibarətdir. Burada sinif otaqlarından əlavə, fənn kabinetləri, tədris-təcrübə sahəsi və otaqları, idman zalı olacaq. Hazırda əsas və yardımçı binalarda tikinti davam etdirilir, yükötürən divarlarda hörgü-borkitmə işləri aparılır. Üçüncü mərtəbədə dəmir-beton konstruksiyalar quraşdırılır.

Məktəbin onuncu sinif şagirdi Aysu İbrahimli sentyabrdan yeni binada oxuyacaqlarına çox sevindiklərini, bunun da bütün şagirdlərin qarşısında peşə, orta ixtisas və ali təhsil ocaqlarına qəbulda yüksək nəticələr göstərmək, eyni zamanda Vətəne, xalqa layiqli övladlar olmaq kimi vəzifələr qoyduğunu dilə gətirir.

Zaqatala rayonu Muğanlı tam orta məktəbinin direktoru Xacay Əliyeva ölkə gənclərinin təhsilinə, tətlim-tərbiyyəsinə yüksək qayğıya, diqqətə görə Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlığını ifadə etdi, belə münasibətin müəllim kollektivini daha peşəkar, məsuliyyətli fəaliyyətə ruhlandıracağını dedi.

Şəki-Zaqatala Regional Təhsil İdarəsindən bildirildiyinə görə, son iki ildə qurumun tabeliyində fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrinin 30-da cari, 1-də isə əsaslı təmir işləri aparılıb, 6 məktəb binası sökülərək yenidən tikilib. Bu il qəzalı vəziyyətdə olan daha 4 məktəb binasının (biri Balakəndə, ikisi Şəkiddə, biri Qobolodə) inşası, 52 təhsil müəssisəsində isə təmir işlərinin aparılması nəzərdə tutulur.

Qurban MƏMMƏDOV,
"Azərbaycan"

"Azərenerji" Laçında ixtisaslaşdırma və işəgötürmə kursları təşkil edib

Laçın rayonunda tikilən kiçik su-elektrik stansiyalarının işlə təmin olunan əməkdaşların təhsil və peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması məqsədilə "Azərenerji" ASC Dövlət Məşğulluq Agentliyi ilə birlikdə 4 mərhələdən ibarət "Hidroteknika qurğularının istismarı" üzrə praktik təlim-kursu keçirilib.

"Azərenerji" ASC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, təlimdə Laçın rayonu ərazisində 9 yerə istismara verilən Kiçik Su-Elektrik Stansiyalarında çalışan 36 nəfər işçi iştirak edib. Onlardan 7 nəfəri hazırda ərazidə məskunlaşan əhali arasından seçilərək yerində işlə təmin olunan-

lardır. Ümumilikdə isə 36 nəfərdən 26 nəfəri Laçın rayonundan olan məcburi köçkünlərdir və onlardan 19 nəfəri yaxın vaxtlarda dövlət tərəfindən evlə təmin ediləcək.

"Azərenerji"nin təşkil etdiyi kurslar bitdikdən sonra Dövlət Məşğulluq Agentliyi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Laçın rayonu üzrə xüsusi nümayəndəliyinin əməkdaşla-

rı ilə birlikdə təlimdə iştirak edən işçilərə sertifikatlar təqdim edilib.

Qeyd edək ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "Böyük Qayıdış" dair I Dövlət Proqramı"nın icrası ilə bağlı

"Azərenerji" ASC tərəfindən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurd məskunlaşan əhəlinin fasiləsiz və etibarlı elektrik enerjisi ilə təmin olunması və yerli əhəlinin daimi işlə təmin edilməsi məqsədilə Səhmdar Cəmiyyətin strukturunda "Qarabağ Regional Elektrik Şöbəsi" və "Yaşıl Enerji Elektrik Stansiyaları" MMC-lər yaradılıb. Nəticədə indiyədək 500-ə yaxın insan daimi işlə təmin edilib ki, onların mütləq əksəriyyəti işğaldan azad olunan rayonların sakinləridir.

"Azərenerji" ASC-nin Tədris Mərkəzi və "Yaşıl Enerji" MMC strukturunun Laçında həyata keçirdiyi kurslar, o cümlədən sertifikatların verilməsi prosesi analoji olaraq Kalbəcər, Zəngilan və digər ərazilərdə də keçiriləcək və bundan sonra da keçiriləcək.

Sayca 12-ci Aqrar Biznes Festivalı

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar İnnovasiya Mərkəzinin təşkil etdiyi Aqrar Biznes Festivalı davam edir. Növbəti festival Yardımçı rayonunda baş tutub.

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun, İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzinin tərəfdarlığı ilə keçirilən Aqrar Biznes Festivalına Yardımçı, Lerik, Astara, Lənkəran, Masallı rayonlarından fermerlər qatılıblar. Yardımçı Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən festivalda yüzlərlə fermer kənd təsərrüfatındakı yeniliklərlə tanış olub. Festivalda iştirak edən dövlət qurumları öz xidmətləri barədə təqdimat edib, fermerlərin sorğularını cavablandırdılar.

Festivalda müxtəlif gübrə və pestisidləri, texnika və aqreqatları, yeni texnologiyalar nümayiş etdirilib. Tədbir çərçivəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarükü və təchizatı ilə məşğul olan şirkətlər tərəfindən müxtəlif məhsulların satışları aparılıb, həmçinin Azərbaycan Kənd Qadınları Assosiasiyasının üzvləri istehsal etdikləri məhsulların nümayişini və

satışını həyata keçiriblər. Festivalda COP29 tədbirinin prioritetlərinə uyğun olaraq alternativ enerji qurğuları, ekoloji məhsullar, iqlim dəyişikliyinə davamlı yerli meyvə-tərəvəz toxumları və məhsulları sərgilənib.

Bölgənin aqrar potensialının və perspektivinin müəyyən olunması, bölgəyə uyğun kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafı ilə bağ-

Şəmkirin kartof sahələrində bol məhsul yetişdirilib

İndi kənd təsərrüfatında işlərin qızğın çağırır. Belə bir vaxtda şəmkirliyə də gərgin əmək sərf edir, yetişdirdikləri bol məhsulu vaxtında yığıb başa çatdırmaq üçün əllərindən gələni əsirgəmir.

Əsasən, kənd təsərrüfatı rayonu olan Şəmkirdə ən çox diqqət əhəlinin orzaq təminatında istifadə olunan məhsulların istehsalına yönəldilmişdir. Belə məhsullardan biri də kartofdur ki, keçən il olduğu kimi, bu il də fermerlər sahələrdə bol məhsul yetişdirmişlər.

Ötən il kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcminə görə respublikada lider mövqeyində qərarlaşan Şəmkir rayonunda cari ildə 6598 hektar sahədə kartof əkilmişdir. Həyata keçirilən yüksək aqrotexniki tədbirlər nəticəsində sahələrdə bol məhsul yetişmişdir. Artıq xeyli vaxtdır ki, məhsul yığımına başlanılmışdır. Son statistik məlumatlara görə, artıq 4416 hektar sahənin məhsulu toplanaraq anbarlara yığılmışdır.

Fermerlər tərəfindən ümumilikdə 122808,1 ton məhsul əldə edilmişdir ki, bu da keçən ildən bir qədər çoxdur. Orta məhsuldarlığı isə hər hektardan 278,1 sentner olmuşdur.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● Sevinc, ümid, faciə...

1926-cı ilin 26 fevralından martın 6-dək Bakı şəhərindəki İsmailiyyə sarayında keçirilən Birinci Türkoloji Qurultay bolşeviklərin əlində pantiştik adlandırılan seçmə şəxsiyyətləri bir növ küllən tələyəsalma, hədəfəalma, "ovlama" vasitəsi oldu. Təsəffü deyil ki, ali mərasimin 131 nümayəndəsi - görkəmli ədəbiyyatşünaslar, dilçilər, tarixçilər, şairlər, yazıçılar, müttəfəklərdən yəzdən çoxu sonralar ən ağır cəzaya məhkum edildilər.

"Qırmızı imperiya"nın adı "ittifaq" sözü olsa da, birliyi heç sevmirdi, "parçala və hökm sür!" siyasəti yeridirdi, islami ideyalara tapınan, cihad fəlsəfəsindən çıxış edərək kimsəyə baş əyməyən, böyük dövlətlər və qədim, zəngin sivilizasiyaları yaratmış azad, müstəqil türklərin vəhdətindən, süverənlik, özgürlük ideyali türklərin bir araya gəlməsindən bərk qorxur, ehtiyatlıdır. Həmin dövrdə qurultaya Azərbaycan SSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin sədri Səməd Ağamalıoğlu sədrlik etmiş, Rəyasət Heyətinə Ruhulla Axundov seçilmiş, SSRİ Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi Rəyasət Heyətinin sədri Qəzənfər Musabəyov təbrik nitqi ilə çıxış edərək iştirakçıları salamlamışdı. Ünlü akademiklər Nikolay Marr, Anatoli Lunaçarski, Vasilı Bartold, Sergey Oldenburq, Banq, Avropa alimlərinin təmsilçiləri professor F.F.Menşel və Tomsen, Şorqışınaslıq Assosiasiyasından İlyaz Borozdin və M.Pavloviç, Türkiyədən Mehmed Fəad Köprülü, Qazaxıstandan Əhməd Baytursunov, Türkmənistanın Berdiyev, Özbəkistandan Rahim İnoqomov, Qırğızıstandan Tunstanov, Krımdan Osman Nuri Akçökraklı, Tatarıstandan Qolqəcan Rahimov, Başqırdıstandan İdelqızın, Dağıstandan Cəlaləddin Qorxmazov, Şimali Qafqazdan Umar Əliyev, Azərbaycandan Əli bəy Hüseynzadə, Mustafa Quliyev fəxri qonaqlar kürsüsündə əyləşmişdilər...

Beynəlxalq elmi qurumlardan 20-dən çox rəsmi qonağın da qatıl-

Birinci Türkoloji Qurultay - türk əsrinin təməl daşı

dığı 17 iclasda türklərin, bütövlükdə türk dünyasının dilinə və tarixinə, etnogenezinə və etnografiyasına, ədəbiyyat və mədəniyyətinə dair 38 məruzə dinləndi. Səkkiz günlük tədbir çərçivəsində qaldırılan elmi problemlər bir yana qalsın, təkcə məruzələrin adları xüsusi məmnunluq, eyni zamanda böyük heyret doğurdu. Belə ki, məşhur şorqışınas və türkoloq alimlərin "Türk xalqlarının tarixinin müasir vəziyyəti və öyrənilməsinin yaxın vəzifələri", "Türk xalqları arasında ölkəşünaslıq işlərinin metodları", "Türk xalqlarının təsviri sənəti haqqında", "Türk xalqlarının ədəbi dilinin inkişafı", "Türk dillərinin öyrənilməsinin müasir vəziyyəti və perspektivləri" və digər mövzular da çıxışları mərasimin işinə yeni rəngəng çalarlar qatmışdı.

Bes adçıqılən toplantının təşkil daha çox hansı zərurətə əlaqələndirilirdi? Bundan səkkiz ay öncə - 1925-ci ilin avqustunda

SSRİ Xalq Komissarları Şurası Ümumittifaq Türkoloji Qurultayın çağırılması haqqında qərar qəbul etmişdi. Ondan da bir il əvvəl, ilk dəfə belə bir təklif Azərbaycan SSR hökuməti tərəfindən itifaq rəhbərliyinə təqdim olunmuşdu. Gündəlikdə duran əsas məsələ - ərəb qrafikasından latın əlifbasına keçid işə həmin yığıncaq barədə rəsmi qərar alınıb. Səkkiz günlük tədbir çərçivəsində qaldırılan elmi problemlər bir yana qalsın, təkcə məruzələrin adları xüsusi məmnunluq, eyni zamanda böyük heyret doğurdu. Belə ki, məşhur şorqışınas və türkoloq alimlərin "Türk xalqlarının tarixinin müasir vəziyyəti və öyrənilməsinin yaxın vəzifələri", "Türk xalqları arasında ölkəşünaslıq işlərinin metodları", "Türk xalqlarının təsviri sənəti haqqında", "Türk xalqlarının ədəbi dilinin inkişafı", "Türk dillərinin öyrənilməsinin müasir vəziyyəti və perspektivləri" və digər mövzular da çıxışları mərasimin işinə yeni rəngəng çalarlar qatmışdı.

latından kiril əlifbasına məcburi keçid işə həmin yığıncaq barədə rəsmi qərar alınıb. Səkkiz günlük tədbir çərçivəsində qaldırılan elmi problemlər bir yana qalsın, təkcə məruzələrin adları xüsusi məmnunluq, eyni zamanda böyük heyret doğurdu. Belə ki, məşhur şorqışınas və türkoloq alimlərin "Türk xalqlarının tarixinin müasir vəziyyəti və öyrənilməsinin yaxın vəzifələri", "Türk xalqları arasında ölkəşünaslıq işlərinin metodları", "Türk xalqlarının təsviri sənəti haqqında", "Türk xalqlarının ədəbi dilinin inkişafı", "Türk dillərinin öyrənilməsinin müasir vəziyyəti və perspektivləri" və digər mövzular da çıxışları mərasimin işinə yeni rəngəng çalarlar qatmışdı.

Birinci Türkoloji Qurultay XX yüzilliyin ən əhəmiyyətli hadisəsi sayılır. O, bir əsr sonra zamanın diktesindən yaranan türk ailəsinin birmənalı şəkildə bünövrəsi, təməl daşları sayılmalıdır. Və dövlət səviyyəsində hüquqi qiymətini Azərbaycan ikinci dəfə öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən son-

ra aldı. 2005-ci il noyabrın 5-də Prezident İlham Əliyev bu mötəbər tədbirin 80 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında sərəncam imzaladı və ölkəmizdə bununla əlaqədar beynəlxalq konfrans keçirildi. 2016-cı ildə yenə də dövlətimizin başçısının müvafiq sərəncamı ilə həmin əlamətdar hadisənin 90 yaşına qeyd olundu. 18 fevral 2016-cı il tarixli Prezident sərəncamında deyilirdi ki, qurultaydan ötən dövr ilk növbədə türkologiyaya dair araşdırmalar sahəsində yeni konsepsiyaların formalaşdırılması, Azərbaycanın dünyamüasirliyi türkoloji araşdırmaların nüfuzlu mərkəzlərindən biri kimi tanınması və türk xalqlarının mədəni-mənəvi birliliyinin nəzəri-elmi bünövrəsinin yaradılması ilə əlamətdardır. Qazanılan nailiyyətlər eyni zamanda qurultayın təşkilinə işinə fəal rol oynadı və az müddət sonra günün gələcəyinə doğru inamla addımlayırırlar. Ancaq sovet hökumətinin sort repressiya ruzigarı onların da evində ösdi. Təhsilini cümhuriyyət dövründə Avropada almış azərbaycanlıların eksəriyyəti kimi Forman Nə-

Qurban MƏMMƏDOV, "Azərbaycan"

● Sənət dünyası

Duyğularını əsərlərində canlandıran rəssam

Babası şuşalı Əmir bəy Nərimanbəyov Qarabağın tanınmış bəylerinden idi. İxtisasca hüquqşünas olan Əmir bəy çar II Nikolay dövründə bir müddət vətəndən kənarında yaşadı. O, Kiyevdə dərs dedi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurulandan sonra yenidən vətəna qayıtdı. Bakı quberniyasının qubernatoru oldu.

Əmir bəy Nərimanbəyovun oğlu Forman da Şuşada dünyaya gəlmişdi. Forman Nərimanbəyov Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin xaricə təhsil almağa göndərdiyi istedadlı gənclərdən biri idi. O, Fransaya getdi. Ali məktəbə daxil oldu. Tələbə ikon fransız dilini mükəmməl öyrəndi. Forman Nərimanbəyov tanış olduğu, sevdiyi fransız qızı, dərzi-mədəlyer İrna Lya Rude ilə evləndi.

Ailəsi ilə bir müddət Fransada yaşadı. İlk övladı Vidadi 1926-cı il iyulun 13-də Fransanın Kann şəhərində dünyaya göz açdı. Vidadi Nərimanbəyovun ömrünün ilk illəri qurbətə keçdi.

İxtisasca energetik olan Forman Nərimanbəyov 1929-cu ildə həyat yoldaşı İrna Lya Rude və üç yaşlı oğlu Vidadi ilə birlikdə Bakıya döndü. O, Azərbaycan Dövlət Plan Komitəsində elektrikləşdirmə bölməsinin rəisi işlədi.

1930-cu il avqustun 7-də ailənin ikinci oğlu, gələcəyin böyük rəssamı Toğrul Nərimanbəyov dünyaya gəldi. Avropada təhsil almış, geniş dünyagörüşü, yüksək mədəniyyətə sahib olan valideynləri Vidadinin və Toğrulun təbiiyosına, təhsilinə böyük həssaslıqla, qayğı-keşklə yanaşırdılar. İki istedadlı övlad sevgidəli bir ailədə böyüyür, sonsuz ümid bəslədikləri gələcəklərinə doğru inamla addımlayırırlar. Ancaq sovet hökumətinin sort repressiya ruzigarı onların da evində ösdi. Təhsilini cümhuriyyət dövründə Avropada almış azərbaycanlıların eksəriyyəti kimi Forman Nə-

rimanbəyov da 1937-ci ildə həbs edildi, Sibiro sürgünə göndərildi. Ailə başçısının məcburi gedişindən sonra evdə səksəkə, qorxu hökm sürməyə başladı. Çünki repressiyaya məruz qənlərin doğmaları, yaxınları da eyni aqibət gözləyirdi. Fransada yaşadığından çıxmayan İrna Lya Rude 1941-ci ildə Bakıda həbs etdilər. Vidadi və Toğrul atalarından sonra analarından da ayrılmalı oldular. İrna Lya Rude Özbəkistana - Səmərqəndə sürgün edildi.

İkinci Dünya müharibəsi başlamışdı. Vidadi həyatın çox çətin sınaqları ilə üzləşmişdi. Bir tərəfdən müharibənin gətirdiyi çətinliklər, digər tərəfdən də onu tərk etməyən təşviş içində idi. Dincliyini, rahatlığını oğlundan almış dövrün zalımlığına qarşı həddətini kağıza köçürdü. "Nədir günahımız?" adlı ilk əsəri belə yarandı.

İllər ağır-acılar içində keçirdi. Müharibə başa çatdı. Ancaq gətirdiyi əzablar tez unudulmadı. Vidadinin anasının sürgün həyatı 1961-ci ildəkdə davam etdi. Atası da sürgündən qayıtdı. Mingəçevirdə yaşamalı, orada çalışmalı oldu, 1977-ci ildə Forman Nərimanbəyov Mingəçevirdə vəfat etdi.

O zaman Vidadi Nərimanbəyov artıq özünəməxsus üslubu, dost-xəti olan rəssamlardan biri kimi tanınırdı. O, 1943-cü ildə orda məktəbi bitirib Ə.Əzimzadə adına Rəssamlıq Texnikumuna daxil oldu. Sonralar V.Muxin adına Leninqrad Ali Rəssamlıq-Sənaye Məktəbində və Tbilisi Rəssam-

Academiya təhsil aldı. Hələ tələbə ikon çəkdiyi "Düşmənin sevinci..." tablosu ona şöhrət qazandı. Vidadi Nərimanbəyov sonsuz yaradıcılıq həvəsi ilə axtarılan aparıcı, eskizlər hazırlayıb, əsərlər yaradırdı.

1963-cü ildə "Yolda" monumental, irihəcmli tablosu da rəssamlar, sonşünasların tərəfindən böyük maraqla qarşılandı. Vidadi Nərimanbəyov bu şöhrətli əsəri R.Mustafayev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyinin daimi ekspozitəndir.

Portret janrında yaratdığı əsərlər görkəmli sənətkarın yaradıcılığında xüsusi yer tutur. "İnteredyer qız", "Qaçqın Nəbi", "A.Semyonovun portreti", "Briqadir S.Məmmədovun portreti", "Ana portreti", "Tutqun üz", "Tələbə qız", "Nəzi-fənin portreti" və digər əsərləri yüksək ustalıqla işləmiş.

Rəssam Vətəndən kənar da tanındı. Vidadi Nərimanbəyovun yalnız keçmiş Sovet İttifaqı məkanında deyil, Bolqarıstanda, Rumınyada, Macarıstanda, Çexiyada, Əlcəzairdə, Finlandiyada və digər ölkələrdə keçirilən fərdi sərgiləri maraqla qarşılandı.

Tanınmış sənətkar 1977-ci ildə Əməkdar rəssam, 1982-ci ildə isə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görüldü. 2001-ci ildə isə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edildi.

Görkəmli firca ustası Vidadi Nərimanbəyov 2001-ci il dekabrın 13-də Bakıda vəfat etdi.

Zöhrə FƏRƏCOVA, "Azərbaycan"

Xalq artisti Nəcibə Məlikovanın anım günüdür

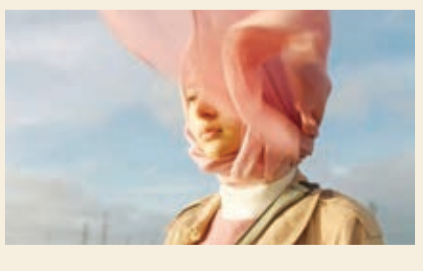
raq 1951-ci ildə orantı bitirib. Təhsil aldığı illərdə Akademik Milli Dram Teatrının tamaşalarında epizodik rollar oynayan aktrisa 1952-ci ildən (kinolarda çəkilişə bağlı kiçik fasilələrlə) yenə bu teatrdə işləyib.

Nəcibə Məlikova Azərbaycan və dünya dramaturqlarının əsərlərinin səhnə həyatında rol alıb. Eyni zamanda kinoda bir sıra uğurlu rollar ifaçısı kimi yadda qalıb. Onların sırasında "Ögey ana"da Dilarə, "Aygün"də Aygün, "Arşın mal alan"da Cahən xala, "Əhməd haradadır?"da Nərgiz xala rollarının ifası aktrisanın yaradıcılıq nailiyyətləri kimi dəyərlidir. Nəcibə Məlikova məlahətli, emosional, lirik-dramatik aktrisa idi. Mənon saf qəlbi qəhrəmanları, məhəbbət yolunda mürəkkəb vəziyyətlərdə gücsüz görünüb kövrələn, ancaq xeyirxah insanların köməyi ilə mətanətini qoruyub saxlayan personajları uğurla oynayıb. Aktrisanın yumorunda da həzin və kövrək lirizm üstünlük təşkil edib.

Kino tariximizdə bir-birindən bənərsiz rollar ifa etmiş Nəcibə Məlikova 1921-ci il oktyabrın 25-də Bakının Buzovna kəndində anadan olub. 1943-cü ildə Bakı Teatr Məktəbində Xalq artisti Fatma Qədrinin sinfini bitirərək istəyi ilə Gəncə Dövlət Dram Teatrında işləməyə gedib. Burada bir neçə tamaşada çıxış edərək Bakıya qayıdıb və təzə təşkil olunmuş Azərbaycan Dövlət Teatr İnstitutuna daxil ola-

Azərbaycanlı rejissorun filmi Sarayev Film Festivalının əsas programında nümayiş etdiriləcək

Rejissor Azər Quliyevin "Sanki yoxsan" qısametrajlı bədii filmi 30-cu Sarayev Film Festivalının əsas programında nümayiş etdiriləcək. Festivalın sayıtında yer alan məlumatlara görə, Bosniya və Herseqovinanın paytaxtında təşkil olunan ənənəvi festival bu il avqustun 16-dan 23-dək keçiriləcək.

Festivalda bədii, sənədli, qısametrajlı və tələbə filmləri üzrə müsabiqə proqramında ümumilikdə 54 film yarışacaq. Xatırladaq ki, "Sanki yoxsan" filmi may ayında 77-ci Kann Beynəlxalq Film

Festivalında qısametrajlı filmlər müsabiqəsində nümayiş olunmuşdu. Filmin əsas qəhrəmanı Leyladır. Samir və Leyla ailələrindəki ixtilafdan qaçmaq qərarına gəlirlər. Ertəsi gün Samir yoxa çıxır...

● Elm xadimləri

Ömrünün 60 ilini pedaqoji fəaliyyətə həsr edən alim

Tanınmış fenomenal yaddaş, möhkəm iradə, bir də sarsılmaz inam verməmişdi. Bir işə başlamazdan əvvəl "Xoşbəxt olmaq üçün xoşbəxtliyin mümkün olduğuna inanmaq lazımdır" sözlərini tez-tez təkrarlayar, başlayacağı işin uğurla nəticələnməsinə daxilində inam yaradardı. 1914-ci ildə İrəvanda Gədarçay üstündəki Dəmirbulaq məhəlləsində anadan olmuşdu. Bağbanlıqla məşğul olan atası Məşədi Məmməd diinə bağlı adam idi. Qızının adını da atası qoymuşdu - Kövsər... Süd kimi ağ, baldan şirin...

Söhbət ədəbiyyatşünas-alim, publisist təcürməçi Kövsər Tarverdiyevadan gedir. Kövsər xanım ilk təhsilini o zaman İrəvanda məşhur olan Haşım bəy məktəbində alıb. Müəllimləri onun fitri istedadına malik olduğunu nəzərə alaraq 9-cu sinfi bitirdikdən sonra birbaşa İrəvan Pedaqoji Texnikumunun sonuncu kursuna daxil olur.

Kövsər xanım texnikumu bitirdikdən sonra - 1932-ci ildə ailəsi Yeravandan Bakıya köçür. 1932-ci ildən fəhlə-gənclər məktəbində pedaqoji fəaliyyətə başlayaraq Kövsər Tarverdiyeva 1937-1939-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Ədəbiyyat fakültəsinin dekanı vəzifəsində çalışıb.

1942-ci ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun aspiranturasında təhsilini tamamladıqdan sonra bir müddət Azərbaycan SSR Təhsil Nazirliyində Kadrlar İdarəsinin rəisi vəzifəsində çalışıb.

Kövsər xanımın fəaliyyəti kimi ömrü yolu da zəngindir. 1943-1948-ci illərdə Azərbaycan SSR Təhsil Nazirliyi Müəllimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun elmi-tədris işləri üzrə prorektoru vəzifəsində işləyir.

O, daim hərəketdə olan bir insan idi. Gözəl təşkilatçılıq qə-

biliyyəti var idi. Məqsədi həyatda özünü təsdiq etmək, işlədiyi yerdə biliyindən, bacarığından düzgün istifadə etmək idi. Sanki həyatda özünü, duracağı yeri axtarırdı. 30 yaşında olarkən tibb sahəsində təhsil almağa qərar verir. 1944-1949-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika ixtisası üzrə təhsil alır. 60 yaşında olarkən tibb sahəsində təhsil almağa qərar verir. 1944-1949-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika ixtisası üzrə təhsil alır. 60 yaşında olarkən tibb sahəsində təhsil almağa qərar verir. 1944-1949-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika ixtisası üzrə təhsil alır. 60 yaşında olarkən tibb sahəsində təhsil almağa qərar verir.

Kövsər xanım erməni dilini yaxşı bilirdi. Elə "Abovyan" və "Axundov" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını da 1952-ci ildə İrəvanda erməni dilində müdafiə edərək filologiya elmləri namizədi adını almışdı. Həmin əsər 1958-ci ildə ayrıca kitab şəklində çap olunmuşdu.

Elmi işinin mövzusu Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin tarixinə həsr edilmişdi, elmi işini də erməni dilində yazdığına görə o zamanın "millətçiləri" ölkə rəhbəri Mircofər Bağirova donos yazaraq "ciddi tədbir görülməsinə" xahiş edirdilər. Bağirovun cavabı isə olduqca qısa olur: "Türk qi-

zi ermənilərin arasında ermənicə alimlik dissertasiyası müdafiə edibse, bunun özü bir namizədlik mövzusu olmalıdır".

Kövsər Tarverdiyeva 100-dən çox elmi-kütləvi məqalələrin, 8 kitab və monoqrafiyanın müəllifidir. Elmi-ədəbi fəaliyyətinə görə "Ali məktəb işçisi" fəxri adına, iki dəfə Azərbaycan SSR Ali Səvətinin Rəyasət Heyətinin fəxri formannına layiq görülmüş, "Qafqazın müdafiəsinə görə" və "Əmək fəaliyyətinə görə" medalları ilə təltif olunmuşdur.

Ömrünü 60 ilini elmi pedaqoji fəaliyyətə həsr etmiş, 55 il ardıcıl olaraq bir kollektivdə çalışmaq, üç dildə mühazirə oxumaq əsas məsələ deyil. O bu işlərin öhdəsindən layəqətlə gəlməyi bacarırdı.

Ömrünü gənc nəslin maariflənməsinə, ədəbiyyatımızın araşdırılmasına və təbliğinə həsr edən Kövsər Tarverdiyeva 2013-cü ildə 99 yaşında həyata vida etdi.

Elşən QƏNİYEV, "Azərbaycan"

Xəzərin sahilində "Dream Fest - 2024" festivalı davam edir

Bakıda, "Sea Breeze" istirahət mərkəzində "Dream Fest - 2024" Beynəlxalq Musiqi Festivalı davam edir. İyulun 28-də yekunlaşacaq festivalda eksəriyyəti postsovet məkanından, eləcə də Türkiyə, Böyük Britaniya, Kanada və digər ölkələrdən 100-dən çox musiqiçinin çıxışı maraqla izlənilir. Onların arasında Rusiyada fəaliyyət göstərən azərbaycanlı müğənni Jonı (Cahid Hüseynli), həmçinin Xalq artisti Aygün Kazımova, Emin, işveçli müğənni Bosson, rusiyalı sənətçi Ani Lorak, azərbaycanosilli Qazaxıstan müğənnisi Jah Khalib (Bextiyar Hüseynov), Mot (Matvey Melnikov) və başqaları var. MDB ölkələri arasında "Ən yaxşı remiks" nominasiyası üzrə "Qremmi" mükafatını alan ilk musiqiçi qazax İmanbek Zeikenov (DJ İmanbek) da festivalın iştirakçısıdır.

Artıq neçə gündür ki, "Sea Breeze" istirahət mərkəzində bir neçə nəsil musiqiçiləri populyar mahnıların mavi Xəzəri salamlayıb. Festival tamaşaçılarının rahat gediş-gəlişini təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Yeriüstü Naqliyyat Agentliyi (AYNA) tərəfindən avtobuslar da ayrılıb. Festival məkanına avtobuslar hər gün saat 16:00-dan 20:00-a qədər "Koroglu" metro stansiyasının cənub çıxışında naqliyyat mübadilə məntəqəsində yola düşür.

Əməkdar artist Şahin Növrəslı beynəlxalq caz festivalının qonağı olub

li amerikalı caz ustası, pianoçu, bostokar və pedaqoq Əhməd Camalın (Frederik Rassel Cons) xatirəsinə həsr edilmiş konsertindən əvvəl Areta Franklin Kollecinin şagirdləri ilə görüşüb. Onun gənc musiqiçiləri üçün təstü dərzi təşkil olunub.

Builk Marsiak caz festivalında məşhur pianoçu Əhməd Camalın vəfatının 50-illiyinə qədər təstü dərzi təşkil olunub. Builk Marsiak caz festivalında məşhur pianoçu Əhməd Camalın vəfatının 50-illiyinə qədər təstü dərzi təşkil olunub. Builk Marsiak caz festivalında məşhur pianoçu Əhməd Camalın vəfatının 50-illiyinə qədər təstü dərzi təşkil olunub.

XXXIII PARIS Yay Olimpiya Oyunları

Avarçəkənimiz 1/4 finalda

Dünən akademik avarçəkənlərin "Paris-2024" mübarizəsi start götürüb.

Azərbaycan idmançısı Diana Dımçenko Olimpiadada ilk sınağına çıxıb. 2000 m məsafəyə fərdi yarışda çıxış edən idmançımız təsnifat mərhələsində mübarizə aparıb. Beşinci qrupdakı 5 iştirakçı arasında 3-cü yeri tutan Diana bununla 1/4 finala adlayıb. O, məsafəni 7:52.53 dəqiqəyə qət edib.

Qeyd edək ki, 1/4 final iyulun 30-da keçiriləcək.

İlk medalçılar

"Paris-2024"ün ilk mükafatçıları bəlli olub. Belə ki, birinci Olimpiya çempionu güllə atıcılığında müəyyən olub. İdman.biz xəbər verir ki, qarışıq komandalarda pnevmatik tüfəngdən atışma yarışında öncə təsnifat, ardınca final mərhələsi başa çatıb.

Hələdici dueldə Lihao Şenq/Yuting Huanq (Çin) və Jiyeon Keum/Hajun Park (Cənubi Koreya) cütləri qarşılaşıb. 16:12 hesabı ilə qalib gələn Çin komandası "Paris-2024"ün ilk çempionu olub.

3-cü yer uğrunda görüşdə Aleksandra Le/İslam Satpayev (Qazaxıstan) və Maksimilian Ulbrich/Anna Yansen (Almaniya) cütləri üz-üzə gəlib. Bürünc medala 17:5 hesabı ilə qələbə qazanan Qazaxıstan komandası sahib çıxıb.

Cüdoda uğursuz start

Dünən cüdoçularımız "Paris-2024"də mübarizəyə qoşulublar. İlk olaraq tatamiyə 48 kq çəki dərəcəsinə yarışan Leyla Əliyeva çıxıb.

Mübarizəyə 1/16 finaldan başlayan idmançımızın rəqibi Xalimajon Qurbanova (Özbəkistan) olub. Cüdoçumuz vaza-ari xalı ilə uduzaraq (0:1) Olimpiadada mübarizəni elə ilk görüşdən sonra dayandırıb.

Kişilərin 60 kq çəkidə mübarizəsində ilk mərhələdən azad olan Balabəy Ağayev Olimpiadaya 1/8 finaldan start verib. O, Simon Zuluya (Zambiya) qalib gələn Von Jin Kimlə (Cənubi Koreya) gülüşüb. Əsas vaxtda qalib müəyyən olunmayıb. Əlavə vaxtda isə B.Ağayev üçüncü cərimə xalı alıb, bununla da Koreya idmançısına uduzub.

İlk doping qalmaqalı

"Paris-2024" Olimpiya Oyunlarında ilk doping faktı aşkarlanıb. Qadağan olunmuş maddə iraqı cüdoçu Sajjad Şehəndə tapılıb.

Onun testinin nəticəsi pozitiv olub. Bu səbəbdən idmançı mümkün apellyasiyaya qədər yarışdan kənarlaşdırılıb.

Cüdoçu 81 kq çəki dərəcəsinə 1/32 finalda özbək Şəroffiddin Boltaboyevə qarşı olimpiya turnirində iştirak etməli idi.

Tatamiyə çıxmaqdan imtina edə bilər

"Paris-2024" Yay Olimpiya Oyunlarının cüdo yarışlarında xoşagəlməz vəziyyət yaranıb. Belə ki, 73 kq çəki dərəcəsinə mübarizə aparacaq ölcəzairli cüdoçu Reuan Masud Dris tatamiyə çıxmaqdan imtina edə bilər.

Buna səbəb isə onun rəqibinin israili Tohar Butbul olmasıdır. İsrail - Fələstin qarşılıqlı düşmənçiliyindən bu görüşün baş tutmamaq ehtimalı böyükdür. Drisin ölkəsində öksəriyyət cüdoçunun israili ilə görüşməsinə qarşıdır.

Ölcəzairin medal ümidlərinə baxmadan cüdoçu imtina edə bilər.

Qeyd edək ki, Masud Dris - Butbul görüşünün qalibi növbəti mərhələdə Azərbaycan cüdoçusu Hidayət Heydərovla üz-üzə gələcək. Bu çəki dərəcəsinə mübarizə iyulun 29-da olacaq.

Atletlərimizin nəticələri

25 iyul	Yaylagül Ramazanova (kamandan oxatma) - sıralama turunda 39-cu yer, 1/32 finalda iştirak edəcək
27 iyul	Keişa Fatimə Zəhra (badminton) - qrup mərhələsində 1 məğlubiyyət
	Leyla Əliyeva (cüdo, 48 kq) - 1/16 finalda məğlubiyyət
	Balabəy Ağayev (cüdo, 60 kq) - 1/8 finalda məğlubiyyət
	Diana Dımçenko (akademik avarçəkənmə, 2000 m) - təsnifatda qrupda 3-cü yer, 1/4 finala adlayıb
	Ruslan Lunyov (güllə atıcılığı, pnevmatik tapança, 10 m) - təsnifatda 24-cü yer

"Medal qazanmaq istəyirik"

"Bu, mənim ikinci Olimpiadama olacaq". Bunu bədii gimnastika üzrə Azərbaycanın qrup hərəkətləri milli-sinin idmançısı Darya Sorokina deyib.

Olimpiyaçımız Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının Mətbuat xidmətinə məsuliyyətində "Paris-2024"dən gözləntilərini açıqlayıb: "Hisslərimi sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Bu, mənim xəyalım idi. Hədəf və xəyalıma yaxınlaşdığımı, ona çatdığımı hiss edirəm. Hər bir idmançının böyük hədəfi Olimpiadadır. Artıq yalnız Parisdə ölkəmizi layiqincə təmsil etmək qalır. Öz üzərində çox çalışmalıyıq. Məşqini dinləmək, nəticələr çıxarmaq və çox işləməyi bacarmaq lazımdır. Olimpiya medalı qazanan ilk Azərbaycan gimnastları olmağımızı istəyirik".

Qeyd edək ki, qrup hərəkətləri komandamızda Ləman Əlimuradova, Zeynab Hümətova, Yelizaveta Luzan, Güllü Ağalarzadə və Darya Sorokina çıxış edəcəklər.

Badmintonçumuz yarışa məğlubiyyətlə başladı

Paris Yay Olimpiya Oyunlarında badminton yarışlarına start verilib. Azərbaycan təmsilçisi Keişa Fatimə Zəhra ilk matçına çıxıb. Qadınların fərdi yarışında çıxış edən idmançımız qrup mərhələsində mübarizəyə başlayıb.

"N" qrupunda yer alan badmintonçumuz I turda çinli Bing Jiao He ilə qarşılaşıb. İki oyunda da uduzan Keişa 0:2 (8:21, 7:21) Olimpiadaya məğlubiyyətlə start verib. Badmintonçumuz növbəti matçını sabah Böyük Britaniya təmsilçisi Kirsti Gilmore qarşı keçirəcək.

Azərbaycan badmintonçusu Keişa Fatimə Zəhra deyib ki, rəqibi dünyanın 6-cısidir və bura da medal ardınca gəldiyini gizlətmir: "Birinci oyunda ölimdən gələni etməyə çalışdım. İlk olimpiadamdır. İstər-istəməz həyəcan var idi. Çalışsam ki, növbəti oyunda daha yaxşı çıxış edim".

Ruslan Lunyov "8-liy"ə düşə bilmədi

XXXIII Yay Olimpiya Oyunlarında güllə atıcılığı yarışlarına start verilib. Azərbaycan yığmasının snayperi Ruslan Lunyov da mübarizəyə qoşulub. Təmsilçimiz pnevmatik tapança ilə 10 metr məsafədən atış açdı. 571 xal toplayan Lunyov mərhələni 24-cü yerdə tamamlayıb. O, bu gün mükafatlar uğrunda yarışacaq "8-liy"ə düşə bilməyib.

Qeyd edək ki, Ruslan Lunyov 25 metr məsafədən atışmada da dəqiqliyini snayacaq. Bu proqramda final mərhələsi bu gün Bakı vaxtı ilə saat 11:30-da başlayacaq.

Əfsanəvi futbolçu qarət edildi

Əfsanəvi braziliyalı futbolçu Ziko Fransanın paytaxtı Parisdə qarət edilib.

Braziliya milliisi ilə Yay Olimpiya Oyunlarına yollanan Ziko 500 min avro dəyərində soyğunə məruz qalıb. Parisdə taksisi minən keçmiş yarımmüdafiəçinin çantası oğurlanıb. Çantada bahalı saat, nağd pul, müxtəlif zinət əşyaları və bəzi sənədlər olub. Parisin hüquq mühafizə orqanları hadisə ilə bağlı araşdırmağa başlayıblar.

Hazırladı: Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

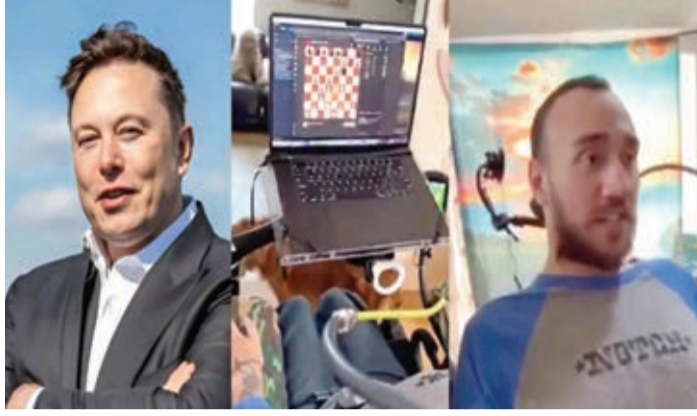

Beyin implantı sınaqdan keçirilib

2019-cü ilin iyulunda amerikalı milyarder İlon Mask sahibi olduğu "Neuralink" şirkəti iki il ərzində hazırlanmış "N1" beyin çipini təqdim etmişdi.

2024-cü ilin yanvarında beyin implantının sınaqdan keçirildiyi ilk şəxs avtomobil qəzası nəticəsində iflic qalan 29 yaşlı Nolan Arbo oldu.

Mart ayında N.Arbo düşüncələrindən istifadə edərək şahmat oynadığını nümayiş etdirdi. O, əvvəlcə implantın effektivliyinin azaldığını müşahidə etsə də, sonradan tənzimləmə nəticəsində

davamlı artım olduğunu qeyd etdi. May ayında şirkət pasiyentin beynindən siqnalı ötürən mikroellorin bir hissəsinin çıxarıldığını, lakin qalan elektrodların təxminən

15 faizinin işlək olduğunu bildirdi.

N.Arbo hazırda az sayda elektrodlarla belə çox iş görüldüyünü söyləyib və növbəti pasiyentlərin daha çox elektrodu

aktivləşdirə biləcəyinə ümid etdiyini əlavə edib. N.Arbo çipləndikdən sonra növbəti kompüter idarə edə, həm də video oyunları oynaya bilər. Şirkətin məlumatına görə, gələcəkdə mühəndislər elektrodları elə yerləşdirəcəklər ki, beyinlə çip arasında gərginlik olmasın. "Neuralink" tədqiqatçıları beyin implantları olan insanlara "Apple" smartfon və planşetlərini idarə etməyə imkan verəcək proqram üzərində işləyirlər. Hazırda texnologiya kompüterdə sınaqdan keçirilir. Burada beyin siqnalının oxuyan proqram ekranda kursu idarə edir.

4D videoları tərtib edən süni zəka modeli

Videoların tərtibatı üçün nəzərdə tutulmuş çoxlu sayda "Luma AI", "Sorara" və "Haiper"i kimi süni zəka sistemləri mövcuddur.

Mətn formatlı təsvirlər əsasında fotoların tərtibatını reallaşdıran süni zəka sistemləri ilə tanınan "Stability AI" şirkəti də süni zəka vasitəsilə video tərtibatı mövzusunda fərqli məhsul təqdim edib. Söhbət "Stable Video 4D"dən gedir.

Adından da böllü olduğu kimi, yeni süni zəka modeli 4D formatlı videoların tərtibatı üçün nəzərdə tutulub. O, şirkətin artıq mövcud olan "Stable Video Diffusion" adlı digər modeli əsasında hazırlanıb. "Stable Video Diffusion" fotoları videolara çevirir, "Stable Video 4D" isə əldə edilən videolardan 8 müxtəlif perspektivə sahib videolar yaradaraq bu konsepti inkişaf etdirir.

3D dedikdə, adətən, dərinliyə sahib foto və ya video anlaşılır. 4D isə özündə eni, hündürlüyü, dərinliyi və zamanı birləşdirir. Bu o deməkdir ki, "Stable Video 4D" hərəkətdə olan 3D obyektlərinə müxtəlif nöqteyənərlərdən və müxtəlif zaman anlarında baxmağa imkan verir.

Hazırda "Stable Video 4D" sadə fona və bir obyektə sahib bir neçə saniyəlik videonu emal edə bilər. Süni zəka modelinin daha qəliz videoları emal etməsi üçün "Stability AI" şirkətinin tərtibatçıları onun təkmilləşdirilməsi üçün çalışırlar.

Qatlana bilən ən nazik smartfon

"Samsung" tez-tez qatlana bilən cihazlarının qalın korpusuna və innovasiyaların olmasına görə təqdim edilirdi.

Hazırda şirkət 7-8 millimetr qalınlığında qatlanan smartfon istehsal etməklə vəziyyəti dəyişmək niyyətindədir. Onun dünyanın ən nazik qatlana bilən cihazı olacağı təxmin edilir.

Şirkət artıq ultra nazik smartfonun hazırlanmasına başlayıb. İstifadəçilərin çoxunun belə nazik qatlanan smartfonun təhlükəsizliyi və istifadəsi ilə bağlı narahatlıqları var. Smartfon açılarda cihazın qalınlığı 3,5-4 millimetrlə olacaq. Bunun cihazın dayanıqlığına

nə dərəcədə təsir edəcəyi məlum deyil. Əgər şirkət belə nazik cihazın davamlılığı və akkumulyatorunun işləmə müddəti ilə bağlı texniki çətinliklər aradan qaldırsa, bu, qatlana bilən smartfon bazarı üçün əhəmiyyətli bir addım olacaq.

Hər 30 saniyədə 1 elektromobil istehsal edən zavod

"Tesla" Şanxayda yerləşən fabrikinin 95 faiz avtomatlaşdırma istehsalına keçib. Zavodda artıq hər 30 saniyədə bir "Model Y" elektromobili istehsal edilir.

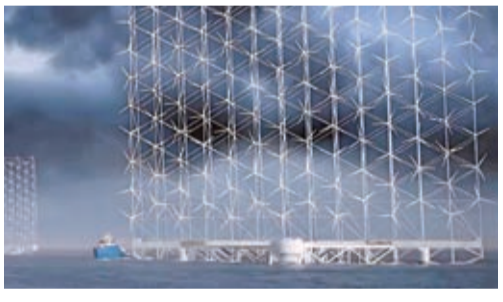
Şirkət istehsalı daha səmərəli etmək üçün fabrikinin avtomobil xəttinin uzunluğunu 100 metr qısaltıb və yeni şaquli liftlər yaradıb. Obyektin montaj şöbəsi qapıları, gövdələri və digər komponentləri daşıyan şaquli liftlərlə şaquli şəkildə yığılıb, ikiyollu konfigurasiyadan istifadə edir. 4 montaj xəttinin bir-birinə bağlı olduğu və istehsal olunan hissələrin sənədləndirilməsinə bələdçiyi də bildirilir. Bu istehsal

proseslərində geniş şəkildə istifadə edilən robot qolları ilə obyektin avtomatlaşdırma səviyyəsi artırılıb.

Bildirilir ki, "Tesla"nın obyektindəki qaynaq xəttinin avtomatlaşdırma göstəricisi 100 faizə yaxınlaşır. Şirkət təkcə Çində avtomobil istehsal etmək niyyətində deyil. O, "Shanghai Energy Storage Super Factory" layihəsində də irəliləməyə davam edir. Bu layihə çərçivəsində "Tesla" enerji saxlama məhsulu olan "Megapack"-in kütləvi istehsalı hədəflənir. "Tesla" Çinin vitse-prezidenti Tao Lin açılışında "Megapack" istehsal etməyi planlaşdıran "Megafactory"-nin 2025-ci ildə istehsalatı gərəyini söyləyib.

Nəhəng "külək divarı"

Şirkətlər müxtəlif üsullardan istifadə edərək daha səmərəli olan elektrik enerjisi istehsal etməyə çalışırlar. Bu kontekstdə Norveçin "Wind Catching Systems" (WCS) şirkəti çoxturbülinli dizayn əsasında üzən külək-elektrik stansiyası kimi təyin etdiyi "Windcatcher" sistemini inkişaf etdirir.

"WCS"-in icraedici direktoru Ole Hegheimin açıqlamasına görə, şirkət önəvi 3 qanadlı külək turbinlərindən fərqli olaraq, çoxsaylı turbinlərdən ibarət külək divarı hazırlamağı planlaşdırır. O, təxminən 300 metr yüksəklikdə və 350 metr

enində olacaq. Nəhəng platformada 126 ədəd 1 MW-ıq turbin quraşdırılacaq.

Məlumatla görə, divarda olacaq kiçik turbinlər önəvi 3 qanadlı turbin dizaynı ilə müqayisədə külək axınının hər kvadratmetri üçün 2,5 dəfə çox enerji tuta bi-

lir. Hər bir qurğu elektrik enerjisini şəbəkəyə ötürən mərkəzi yarımstansiya qoşulur. Bu platformanın "yaşıl hidrogen" istehsalı potensialı da qiymətləndirilir.

Şirkətin sərmayəçiləri arasında "General Motors" və "GM Ventures" var. Daha səmərəli istehsalatla yanaşı, "Windcatcher" sistemi üzən külək enerjisinin dəyərini hər MvT üçün 43-65 dollara endirməyi hədəfləyir. Şirkətin sabit dizayn əvəzinə, üzən dizayndan istifadə etməsi sistemin daha dərin sulara quraşdırılmasına bələdçiyi deməkdir. Digər tərəfdən, sistemin nəhəng strukturu dəniz qusları üçün risk yaradır. Şirkət bunun üçün bəzi çəkindirmə sistemləri üzərində işləyir.

"Lamborghini"yə bənzər smartfon

"Lamborghini" dizaynında "Redmi K70 Champion Extreme Edition" adlı smartfon təqdim olunub. O, "Lamborghini Huracan Super Trofeo EVO2" superkarından ilhamlanaraq hazırlanıb.

Smartfon 144 Hz tezliyə malik düz 6,67 düymümlük OLED displeylə təchiz edilib. O, "MediaTek Dimensity 9300+" prosessoru ilə çalışır və 120 Vt-a qədər sürətli enerji doldurmağı dəstəkləyən 5500 mAh batareyaya sahibdir.

Korpusu qara alüminium çərçivədən hazırlanan "Redmi K70 Champion Extreme Edition"-in arxa tərəfində "Lamborghini" loqosu təsvir olunub.

"Red Bull"un hiperkarı təqdim edilib

Enerji içkisi istehsalçısı olan "Red Bull" "RB17" adlı hiperkarını təqdim edib. Sözügedən avtomobil 1200 at gücünə sahib 4,5 litr həcmli mühərrikə sahibdir. Bu mühərrik hiperkara saatda 349 kilometr sürət yığmağa imkan verir və dəqiqədə 15 min dövretmə sürətində çalışır.

"RB17" 18 düym ölçülü təkərlər əldə edib. Avtomobilin hazırlanmasına "Formula-1" dizayneri cəlb edilib. Hiperkarın gövdəsinin hazırlanmasında karbon lifindən istifadə edilib.

Qiyməti 7,5 milyon dollar təşkil edən avtomobildən cəmi 50 ədəd istehsal ediləcək.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUATYAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatyayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Abşeronda şəhid ailələri ilə görüşlər baş tutub

Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətində rayon ərazisində yaşayan şəhid ailələri və müharibə iştirakçıları ilə görüşlər keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşlərdə iştirak edən icra hakimiyyətin başçısı Abdin Fərziyev bildirdi ki, Abşeron rayonunda da şəhid ailələrinə və müharibə iştirakçılarına böyük diqqət və qayğı göstərilir. Hazırda rayon ərazisində 210-dan çox şəhid ailəsinin, o cümlədən 132 şəhid övladının yaşadığı qeyd edilərək onların hər birinə qayğı ilə yanaşıldığı və bu diqqətin daimi olacağı qeyd olub.

Vətən Müharibəsində qəhrmancasına döyüşərək şəhidlik zirvəsinə ucalan leytenant, hərbi tibb qulluqçusu Turqut

Xəlilbəyli, şəhid İsmayıl Qəsebov, şəhid gizir Vidadi Zalov, anti-terror əməliyyatı zamanı şəhidlik zirvəsinə ucalan Qiyas Manafov, şəhid kapitan Nurlan Mustafayev, şəhid Nurlan Ağakışiyev doğum günlərində şəhid ailələrlə birgə yad edilib,

şəhidlərin məzarları ziyarət edilib, qəhrmanlarımızın xatirəsi dərin ehtiramla yad olunub, ruhlarına dualar oxunub. Şəhidlərimizin keçdiyi döyüş yollarından və göstərdikləri şücaətlərdən danışılıb, onlarla bağlı xatirələr bölüşülüb.

Həmçinin Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə xalqımızın qələbə qazandığı Vətən Müharibəsində qəhrmancasına döyüşərək şəhidlik zirvəsinə ucalan, "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə" və "Vətən uğrunda" medallarına layiq görülmüş şəhid baş leytenant İlqar Vəliyev oğlu Vəli Vəlizadənin həqiqi hərbi xidmətə yola salınma mərasimi keçirilib. Vəli Vəlizadə də şəhid atasının itfiharlı hərbi yolunu davam etdirmək üçün hərbi xidmətə yola düşdüyünü vurğulayan qəhrman şəhidlərimizin bizə öməti olan şanlı bayrağımızı hər zaman layiqincə daşıyacağına və vətənimizə böyük qürur və şərəflə xidmət edəcəyini bildirib.

İğdırda Qarabağ kilimlərinin hazırlanması üzrə kursların populyarlığı artır

Türkiyənin Azərbaycanla həmsərhəd olan İğdır vilayətində Qarabağ kilimlərinin hazırlanması üzrə kursların populyarlığı artır. AZƏRTAC xəbər verir ki, Şərqi vilayətinin qadınları İğdır valisi administrasiyasının dəstəyi ilə açılmış kurslara böyük maraq göstərir.

"Azərbaycanın Qarabağ məktəbinin xalçaçılıq sənətinin motivləri və rəngləri xüsusilə gözəlliklə fərqlənir. Kurslarımızda Anadolu məktəbinin kilimlərinin və xalçalarının hazırlanması və Osmanlı saray xalçaçılıq mədəniyyətinin motivləri də öyrədilir", - deyə emalatxana ustasının köməkçisi Səkinə Turan deyir.

Onun sözlərinə görə, xalçaçılıq sayəsində yerli qadınlar ailələrinin bütəcəsinə, eləcə də region iqtisadiyyatına əhəmiyyətli töhfə verirlər.

Turan bildirir ki, hər il 500-ə qədər İğdır qadını xalçaçılığın əsaslarını, o cümlədən Qarabağ motivlərinin 33 növünü öyrənir.

"Tünd fonda nilufər gülü - Qarabağ motivi on populyar hesab olunur. O, Mərkəzi Asiya və Azərbaycan ölkələri xalqlarının arasında yayılıb. Biz çalışırıq ki, Qarabağ motivləri olan kilimlər unudulmasın və getdikcə daha da populyarlaşsın", - deyə o qeyd edib.

Ustanın köməkçisi xatırladı ki, İğdırda hazırlanan kilimlər uzun müddət "Azərbaycan torpaqlarının işğalının göstəricisi" kimi qara fonda istehsal olunub. "Qarabağ erməni işğalından azad edildikdən sonra biz daha çox ağ, göy, yaşıl və qırmızı rənglərdən istifadə etməyə başladığımız", - deyə Turan vurğulayıb.

Qeyd edək ki, "ANKA" agentliyi və "Yeşil İğdır" qəzeti də daxil olmaqla, eyni zamanda Türkiyənin bir neçə mətbu orqanı Qarabağ kilimlərinin hazırlanması mövzusunda reportajlar dərc edib.

Astana Dünya Köçəri Oyunlarına hazırlaşır

Sentyabrın 8-13-də Astanada 5-ci Dünya Köçəri Oyunları keçiriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, artıq şəhərdə qarşılıqlı mötəbər hadisəni simvolizə edən tematik tərtibat görmək mümkündür.

Paytaxtda xüsusi tərtib olunmuş avtobuslar hərəkət edir. Hazırkı çərçivədə paytaxt bu irimiqyaslı tədbirin unikallığını və koloritini əks etdirən kiçik memarlıq formaları ilə bəzədilib.

İdman yarışlarını və mədəni tədbirləri 100 mindən çox turistin izləyəcəyi gözlənilir.

Qeyd edək ki, Astanada keçiriləcək Dünya Köçəri Oyunlarında 21 idman növü üzrə 97 dəst medal uğrunda mübarizə gedəcək. Tədbirdə təxminən 2000 idmançının iştirakı nəzərdə tutulur.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Bəxtiyar Sadıqov, Bəxtiyar Əliyev, Elman Məmmədov və İmamverdi İsmayilov Milli Məclisin deputatı Aqil Abbasa əzizi

VAQİF HƏSƏNOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İctimaiyyət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fototillüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisat şöbəsi	- 539-59-33,

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3476 Sifariş 1626

Qiyməti 60 qəpik